

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Να έχεις άγρυπνο το νου σου,
γιατί ο ύπνος του μυαλού
είναι συγγενής του πραγματικού θανάτου.

Πυθαγόρας

№ 251

ΕΤΟΣ 48οv

ΤΕΥΧΟΣ 251

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Σκέψεις	1
Henry S. Olcott: Οι εσωτερικές επιστήμες.....	3
Α. Αντριανόπουλου: Περί της Αλήθειας.	7
Αριστομένη Προβελέγγιου: Μέσα στον κόσμο.	10
Μαίρης Ζωγράφου: Η φιλόσοφος Υπατία	11
Το νόημα της εσωτερικής σιγής	14
Ed. Arnold : Ο ανθρώπινος πόνος απο το “Φως της Ασίας”	15
Η εορτή της ημέρας του ADYAR	19
Ομιλία του Γ.Σιβρή: Ο ιερός χώρος του ADYAR.....	19
Ομιλία της Ιφ. Κασταμονίτη: Χένρυ Στηλ Όλκοττ	22
Διονύσιος Σολωμός	26
Tattavaloka: Αναζητώντας τη γνώση	28
Απόσπασμα απο την “Rig Veda”.....	32
Ιφ. Κασταμονίτη: Μύηση στη Θεία Σοφία.....	33
Ηρώ Τζιοβάρα-Ζάραγκα: Η Θεοφάνεια.....	38
Αριστοτέλους περί Αρετής	47
Σρί Ραμ: Θεοσοφία - Συνθεση της Αλήθειας	48
Ελ.Μπλαβάτσκι: Λόγια από «Το κλειδί της Θεοσοφίας»	54
Zinarajadasa: Οι Θεόσοφοι και ο Κρισναμούρτι	56
Απο τη Σοφία της Απω Ανατολής	59
Πρόγραμμα ομιλιών στην Θ.Ε. Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2003.....	62
Μεταξύ μας	63

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961

Fax: 210 36.10.961

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Συντακτική Επιτροπή

Έτος 48ον, Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2003, Τεύχος 250

Τεύχος : 251

ΣΚΕΨΕΙΣ

Όσον ο άνθρωπος κατανοεί τον εγωϊσμόν του, τόσον ελευθερώνεται από στενούς δογματισμούς. Ο εγωϊσμός μας κάμνει να νομίζωμεν οτι, εις ό,τι ασπαζόμεθα ημείς υπάρχει και η Αλήθεια και η Πηγή παντός αγαθού. Όπως ο εγωϊσμός μας, επίσης, μας κάνει να νομίζωμεν ότι η χώρα όπου εγεννήθημεν έχει το μονοπώλιον των ανωτέρων ψυχών.

Πολλοί απλοί άνθρωποι καλλίτερα κατανοούν από τους λεγομένους σοφούς και μορφωμένους, οι οποίοι είναι συνήθως απλώς δοκησίσοφοι, γεμάτοι από οίησιν και προκαταλήψεις ριζωμένες, που προπαρασκευάζουν το έδαφος του φανατισμού.

Και ο φανατισμός δεν θέλει να ίδη, ότι κάθε πίστις έχει τους ακουσίους και εκουσίους της μάρτυρας, όπως και τους εγκληματίας της, τα θύματα και τους θύτας.

Τα πρόβατα και τα ερίφια δεν χωρίζονται τόσο απλά. Όποιος χωρίζει εύκολα και κατατάσσει εύκολα, με αυτό δείχνει ότι κλείνει τα μάτια του ή ότι φορεί παρωπίδας.

Αρκετοί, εις εποχάς θλίψεως και πόνου, προσπαθούν να εύρουν ανακούφισιν εις την πίστιν, ότι δεν υπάρχουν άλλοι άνθρωποι ανώτεροι, παρά μόνον εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν όσα και αυτοί παραδέχονται και πιστεύουν. Αυτό όμως δεν είναι παρηγοριά αληθινή. Παρηγορεί μόνον η λύτρωσις από τας προλήψεις. Η πλάνη δεν παρηγορεί. Παρηγορεί μόνον το άνοιγμα των ματιών και ο πλουτισμός της ψυχής, και αυτά τα δύο οδηγούν εις την καλλιέργειαν της αγάπης, της άνευ περιορισμών, και της αδελφότητος, της ανεξαρτήτου παντός χωρισμού.

Το γεγονός ότι κάποιος άνθρωπος, κάπου, έκαμε κάποιο βήμα, αυτό έχει σημασίαν για σένα, για μένα, για όλους. Είναι μια προσθήκη εις τον πανανθρώπινον πλούτον. Και ο πλούτος αυτός είναι του καθενός μας κτήμα. Πιστεύσατε σ' αυτό, και αυτό θα σας δώση φτερά.

“Αναρίθμητες πλάνες αιωρούνται στις σκέψεις των ανθρώπων”

ΠΙΝΔΑΡΟΥ (Ολυμπ. VII, 44-45)

“ Η πνευματική καλλιέργεια είναι ο γιατρός της ψυχής”

ΦΙΛΗΜΟΝΑ (Απολιν, αποσπ. 11 Edmonds)

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

*Του Συντ/χη Henry S. Olcott
(Απόδοση στα ελληνικά Γ.Σιβρής)*

Ο συνταγματάρχης H.S. Olcott, συνιδρυτής και πρώτος, Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας, έδωσε τη διάλεξη αυτή στο Κολόμπο της Κεϋλάνης στις 5 Ιουνίου 1880. Είναι η ανατύπωση από ένα βιβλίο των διαλέξεων του υπό το τίτλο: Θεοσοφία, Θρησκεία και Εσωτερικές Επιστήμες (Λονδίνο: George Redway, 1885)

«Διαμαρτύρομαι κατά της σύγχρονης επιστήμης και αρνούμαι πλήρως την παραμικρή αξίωσή της να γνωρίζει όλους τους νόμους της φύσεως και να λέει, τι είναι και τι δεν είναι δυνατόν».

Αυτό είναι το απαύγασμα και η θέση που παίρνει ο Olcott στο άρθρο του αυτό έναντι της σύγχρονης επιστήμης, το οποίο έχει ως εξής:

Στο δέκατο κεφάλαιο του περίφημου έργου του με τίτλο “Μια έρευνα αναφορικάς με την ανθρώπινη κατανόηση” ο Χιουμ αποπειράται να προσδιορίσει τα όρια της φιλοσοφικής αναζητήσεως. Ήταν τόσο ευχαριστημένος με το έργο του αυτό ώστε να του έχει δώσει τον υπότιτλο: «Ο σοφός και ο μορφωμένος». Είναι μία διάκριση απολύτως αναγκαία, καθότι ο άνθρωπος, μπορεί να είναι σοφός χωρίς να είναι καθόλου μορφωμένος. Και η σύγχρονη επιστήμη μας έχει παρουσιάσει πολλούς από τους πιο φημισμένους ανθρώπους της να υπερχειλίζουν σε γνώσεις και να απέχουν ωστόσο, πολύ απ’το να είναι σοφοί, εξ ου και η

προτροπή του Χιουμ για την αναγκαιότητα ενός «συνεχούς ελέγχου των πάσης φύσεως προληπτικών ψευδαισθήσεων».

Επί πολλά χρόνια τα προφητικά αυτά λόγια ήταν αδιαμφισβήτητα και το απόφθεγμα του Χιουμ τοποθετήθηκε σαν ένα μαντύλι βουτηγμένο σε χλωροφόρμιο στο στόμα του κάθε ανθρώπου που επιχειρούσε να συζητήσει τα φαινόμενα του αόρατου κόσμου. Ένας γενναίος όμως Άγγλος και άνθρωπος της επιστήμης, ο ALFRED RUSSEL WALLACE, έχει προσφάτως θέσει σε αμφισβήτηση το αλάνθαστο του Χιουμ. Διαπίστωσε δύο σοβαρά μειονεκτήματα στις προτάσεις του συγγραφέα ότι «ένα θαύμα είναι μία παραβίαση των νόμων της φύσεως, κι επιπροσθέτως ότι ένα ασυνήθιστο φαινόμενο είναι ένα θαύμα». Ομιλώντας ευλαβικά, δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα είδος παράλογου εγωτισμού για οποιονδήποτε άνθρωπο να πει τι είναι, ή μάλλον τι δεν είναι ένας νόμος της φύσεως;

Βρήκα πολύ ευχάριστη τη γνωριμία με επιστήμονες που μπορούσαν πράγματι να επαναλάβουν τα ονόματα των διαφόρων μερών μιας κατσαρίδας ακόμη και ενός φύλλου. Για το σπάνιο αυτό επίτευγμα πετούσαν κυριολεκτικά στα ύψη και μιλούσαν υπεροπτικά για τους ανθρώπους της επιστήμης. Μίλησα μαζί τους για τους νόμους της φύσεως και διαπίστωσα πως νόμιζαν ότι γνώριζαν αρκετά γι'αυτούς ώστε να μιλούν σε μένα δογματικά για το Γνωστό και το Άγνωστο. Γνωρίζω ιατρούς θεραπευτές, ακόμη και καθηγητές ειδικούς στη φυσιολογία και ικανούς να δίνουν στους ασθενείς τις φαρμακευτικές αγωγές, καλοκάγαθα, χωρίς να υπερβαίνουν το συνήθη μέσο όρο απωλειών μέσα στα επιτρεπόμενα από το επάγγελμα όρια. Έχουν μιλήσει σε εμένα δογματικά για την επιστήμη και τους νόμους της φύσεως, παρ'όλον ότι ούτε ένας απ'αυτούς δεν μπορούσε να μου πει οτιδήποτε με σοβαρότητα για τη ζωή του ανθρώπου όταν βρίσκεται στην κατάσταση του ωαρίου, του εμβρύου, του νηπίου, του ενήλικα ή του πτώματος. Οι πιο αμερόληπτες ιατρικές αυθεντίες έχουν ομολογήσει με ειλικρίνεια ότι η ανθρώπινη ύπαρξη είναι ένα αίνιγμα, μέχρι στιγμής άλυτο και ιατρικά «επιστημονική εικασία». Έχει ποτέ μέχρι στιγμής ένας χειρουργός, καθώς στέκεται δίπλα σ'ένα αντικείμενο επί της ανατομικής τραπέζης του αμφιθεάτρου

τολμήσει να πει στην τάξη του ότι γνώριζε τι είναι ζωή, ή ότι το νυστέρι του μπορούσε ν'αφαιρέσει οποιοδήποτε εξωτερικό πέπλο ούτως ώστε ν'αποκαλυφθεί το μυστήριο; Αποπειράθηκε ποτέ ο οποιοσδήποτε σύγχρονος βοτανολόγος να εξηγήσει το τρομακτικό εκείνο μυστικό νόμο που κάνει τον κάθε σπόρο να παράγει το φυτό ή το δέντρο του δικού του είδους; Ο κ. Χάξλεη και οι φίλοι του βιολόγοι μας έχουν δείξει πρωτόπλασμα- τη ζελατινώδη ουσία που σχηματίζει τη φυσική βάση ζωής- και μας είπε ότι το υλικό αυτό είναι ουσιαστικά ταυτόσημο σε σύνθεση στο φυτό και στο ζώο. Δεν μπορούν όμως να προχωρήσουν πιο πέρα από εκεί που θα τους πάει το μικροσκόπιο και το φασματοσκόπιο. Αμφιβάλετε μήπως γι'αυτό; Τότε ακούστε την ταπεινή ομολογία του ίδιου του καθηγητή Χάξλεη. «Με απόλυτη αυστηρότητα», λέγει, «είναι αληθές ότι δεν γνωρίζουμε τίποτε για την σύνθεση οποιουδήποτε απολύτως σώματος, όπως αυτό είναι! Υπάρχει μήπως κανείς επιστήμων που να έχει αποφανθεί πιο απόλυτα για τους περιορισμούς της επιστημονικής έρευνας; Μήπως νομίζετε ότι, επειδή οι χημικοί έχουν τη δυνατότητα να διαλύσουν για σας το ανθρώπινο σώμα στα στοιχειώδη αέρια και τις στάχτες του έως ότου αυτό που ήταν κάποτε ένας ψηλός άνθρωπος μπορεί να τοποθετηθεί μέσα σ'ένα άδειο τσιγαρόκουτο και σε μία μεγάλη φιάλη, μπορούν να σας βοηθήσουν καλύτερα να καταλάβετε τι ήταν στην πραγματικότητα εκείνος ο ζωντανός άνθρωπος; Ρωτήστε τους, είμαι πρόθυμος να παραπέμψω την υπόθεση στη δική τους απρόκλητη μαρτυρία. Γι'αυτό εκφράζω τη δυσφορία μου προς την επιστήμη. Διότι, τι αξιόλογο έχει να προσφέρει το αυτοκρατορικό αυτό όνομα καθήν στιγμήν οι εξαιρετικά θορυβώδεις αντιπρόσωποί του δεν μπορούν να μας πουν τίποτε απολύτως για το μυστήριο του ανθρώπου ή τη φύση που τον περιβάλλει; Ας μας εξηγήσει η επιστήμη πώς το μικρότερο φυλλαράκι της χλόης αναπτύσσεται, ή να γεφυρώση τη «άβυσσο» η οποία, όπως ο Πατήρ Φελίξ, ο μεγάλος Γάλλος Καθολικός ρήτωρ είπε στην Ακαδημία γι'αυτήν, ότι υπήρχε σ'ένα κόκκο άμμου και μετά ας δογματισθεί όσο θέλει για τους νόμους της φύσεως.

Από κοινού με όλους τους αιρετικούς απεχθάνομαι την αδιάντροπη αυτή υποκρισία και όπως ένας ο οποίος, έχοντας μελετή-

σει ψυχολογία επί 30 περίπου χρόνια έχει κάποιο δικαίωμα να ακουσθεί, διαμαρτύρομαι εναντίον και αρνούμαι ολοσχερώς την παραμικρή απαίτηση της σύγχρονης επιστήμης μας να γνωρίζει όλους τους νόμους της φύσεως και να λέγει τι είναι ή τι δεν είναι δυνατόν. Όσον αφορά τις γνώμες των μη-επιστημόνων κριτικών, που ποτέ δεν ενημερώθηκαν εμπράκτως ακόμη και για ένα νόμο της φύσεως, δεν αξίζει ούτε καν να ακούγονται.

Και εν τούτοις, πόσο θόρυβο δεν κάνουν ότι είναι βέβαιοι, πόση επίθεση δεν έχει δεχθεί το δημόσιο αυτί από τον εκκωφαντικό θόρυβο αυτών των αδαών και αλαζόνων κριτικολόγων. Είναι σαν να βρίσκεται κανείς μεταξύ ενός πλήθους χρηματομεσιτών στο χρηματιστήριο. Ο καθένας απ' τις αυθεντίες δογματίζεται κατά το πλέον κραυγαλέο και εντυπωσιακό τρόπο. Θα νόμιζε κανείς διαβάζοντας και ακούγοντας όσα όλοι αυτοί οι ιερείς, εκδότες, συγγραφείς, διάκονοι, πρεσβύτεροι, πολιτικοί και στρατιωτικοί υπηρέτες, δικηγόροι και έμποροι, ιεροφύλακες και ηλικιωμένες γυναίκες και οι οπαδοί, θαυμαστές και αντιλαλούντες κόλακες τους έχουν να πουν ότι οι νόμοι της φύσεως ήταν τόσο οικείοι σ' αυτούς όσο το αλφάβητο, και ότι ο καθένας έφερε στην τσέπη του το συνδυασμό του κλειδιού για την ογκώδη κλειδαριά του Σύμπαντος!

Εάν αυτοί οι άνθρωποι συνειδητοποιούσαν μόνο πόσο πραγματικά ανόητοι είναι να σπεύδουν να εισέλθουν «εκεί όπου οι άγγελοι φοβούνται να πατήσουν», ίσως να μετρίαζαν κάπως τους ισχυρισμούς τους. Και εάν η κοινή λογική ήταν τόσο άφθονη όσο η απάτη, μία διάλεξη για τις Εσωτερικές Επιστήμες θα την παρακολουθούσαν με περισσότερο ταπεινό πνεύμα από όσο φοβόμαστε να παρατηρηθεί επι των ημερών μας.

Συνεχίζεται...

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Του Αντ.Ανδριανόπουλου

Η λέξις Αλήθεια ετυμολογείται εκ του α-λάθος, α-λανθάνω και σημαίνει το μη ψευδές, το πραγματικόν. Επομένως, η Αλήθεια δύναται να ορισθή ως η γνώσις της πραγματικότητος. Το ζήτημα της Αληθείας είναι θεμελιώδες δια πάσαν φιλοσοφίαν. Η Αλήθεια – πλήν άλλων- αναφέρεται και εις την γνώσιν της φύσεως του όντως Όντος, εις την φύσιν της ουσίας των εν τη φύσει εκδηλωθέντων πραγμάτων, εις την φύσιν της περιβαλλούσης ημάς πραγματικότητος. Η κοινή λογική και το ανθρώπινον αίσθημα πείθουσιν ημάς ότι όντως υπάρχει περί ημάς πραγματικότης, την οποίαν διαγιγνώσκομεν εκ των ιδιοτήτων των εν τη φύσει πραγμάτων, περί των οποίων μας πληροφορούν αι αισθήσεις μας. Πραγματικάί γνώσεις είναι αι προερχόμεναι εκ της αμέσου αντιλήψεως και εποπτείας, εκ της δια των αισθήσεων εμπειρίας.

Αλλά πραγματικότης δεν είναι μόνον ό,τι συλλαμβάνομεν δια των αισθήσεων. Δεν είναι μόνον τα φαινόμενα της συνειδήσεως. Τουτέστιν, ούτε ο εμπειρισμός, ούτε ο ορθολογισμός λύουν το πρόβλημα της Αληθείας. Βεβαίως και η ημετέρα συνείδησις εξελίσσεται εν τω απείρω κόσμω και αι εν αυτώ παραστάσεις αποτελούν δι'ημάς το μόνον εφόδιον προς σχηματισμόν κρίσεων. Αλλά πραγματικότης είναι η όλη φύσις και τα εν αυτή φαινόμενα. Αι δε παραστάσεις της συνειδήσεώς μας προέρχονται εκ της δια των αισθήσεων εμπειρίας και συνεπώς σχηματίζονται εκ των ιδιοτήτων εκείνων των εν τη φύσει πραγμάτων, περί των οποίων δύναται να μας πληροφορήσουν αι αισθήσεις τας οποίαι διαθέτομεν και αίτινες δεν δύναται να συλλάβουν όλας τας

κινήσεις και τας ιδιότητες των όντων.

Κατά ταύτα αι γνώσεις μας είναι περιορισμένοι και εκτείνονται μέχρι του ορίου εκείνου, το οποίον διαγράφει η φύσις των αισθήσεών μας. Η δε συνείδησις ημών δεν δύναται να έχη άμεσον εποπτείαν του όντως Όντος, αλλά πλησιάζει κατά τοσούτον περισσότερον προς την Αλήθειαν, καθ'όσον λαμβάνει γνώσιν επί μάλλον και μάλλον των υπό της ουσίας των όντων εκδηλουμένων ιδιοτήτων και νόμων.

Υπάρχει όμως και άλλη πηγή της ανθρωπίνης γνώσεως: Η Διαισθησις. Κατά την γνώμην μου, είναι δυνατόν άνθρωπος, χρώμενος των ιδιοτήτων τας οποίας δύναται η ανθρωπίνη ψυχή να εκδηλώση και τας οποίας εξεδήλωσαν μεγάλα της Γης πνεύματα, να προσπελάση την Αλήθειαν και να λάβη άμεσον γνώσιν της ουσίας της Φύσεως. Διάφοροι άνθρωποι μελετούν τας εκδηλώσεις ταύτας της ανθρωπίνης ψυχής και πιστοποιούν την ύπαρξιν τοιούτων εκδηλώσεων και ιδιοτήτων αυτής. Αλλά δεν έχει διευκρινισθή η έννοια της διαισθήσεως και ως εκ τούτου συγχέεται αυτή με την έννοιαν της διορατικότητος και της εμπνεύσεως.

Διαισθησις είναι μία γενική διάχυτος αίσθησις πραγμάτων, κειμένων εκτός των ορίων των αισθήσεών μας. Διόρασις είναι μία αίσθησις ως η όρασις του σωματικού οργανισμού, δι'ης αντιλαμβάνεται τις μετά σαφηνείας και εναργώς πρόσωπα και γεγότα λαμβάνοντα χώραν πολύ μακράν. Παρά τισι όμως αι ιδιότητες αύται εκδηλούνται ακουσίως και αυτομάτως, κατά τρόπον άγνωστον και καταπληκτικόν, με μεγαλυτέραν ή μικροτέραν έντασιν και συχνότητα. Προς ερμηνείαν των ιδιοτήτων τούτων επισημαίνεται η προσοχή εις τον ορισμόν των αισθήσεων «ως οργάνων του σώματος και ιδιοτήτων της ψυχής, ής αι αισθήσεις δεν είναι περιορισμένοι» και επί της προτροπής, όπως αρχίση η σπουδή του ανθρώπου δια της γνώσεως του ίδιου εαυτού του και της ερεύνης των ψυχικών αυτού ιδιοτήτων, ήτοι δια της προτροπής της μελέτης των ψυχικών φαινομένων, καθ'όσον η αίσθησις είναι ιδιότης της ψυχής, ανάλογος με την ποιότητα αυτής και την ιστορίαν της. Δυνάμεθα όθεν να δώσωμεν την εξήγησιν ότι και η διαισθησις και η διόρασις είναι φαινόμενα, καθ'ά η ψυχή εκδηλοί την αισθητικότητα αυτής άνευ παρεμβάσεως των αισθητηρίων

οργάνων.

Η δε έμπνευσις είναι ετέρα λειτουργία, καθ'ήν ο άνθρωπος δέχεται ιδέας και σκέψεις προερχομένας εξ άλλων συνειδήσεων. Αλλά και αι ιδιότητες αύται δεν άγουν την ψυχήν εις την άμεσον γνώσιν της ουσίας των όντων. Παρασκευάζουν όμως ταύτην ίνα εκδηλώση τας άλλας υψηλότερας ψυχικάς ιδιότητας, τοιαύται δε είναι η Έλλαμψις (φωτισμός), η Ενόρασις, η Έκστασις και η Ένωσις, περί των οποίων γράφουν ο Ποσειδώνιος και ο Πρόκλος.

Κατά τον Ποσειδώνιον θεώμεθα το θείον δια του εν ημίν Λόγου, επειδή το όμοιον μόνον δια του ομοίου διαγιγνώσκεται. Δια της θεωρίας ταύτης το πνεύμα απαλλάσσεται των δεσμών του σώματος και υψούται μέχρι της αληθούς αυτού εν τω ουρανώ θέσεως. Τότε ενούται το ανθρώπινον πνεύμα, δια της φιλοσοφικής ταύτης εκστάσεως προς την δημιουργόν αρχήν, προς τον πατέρα, και τότε, δια της εσωτερικής Εποπτείας, της Ενοράσεως, λαμβάνει γνώσιν όλων των ιδιοτήτων της ουσίας της φύσεως και ταυτίζεται προς την Αλήθειαν.

Αύτη είναι η βάση όλων των Μυστηρίων. Αλλά δια την εκδήλωσιν των ψυχικών τούτων ιδιοτήτων υπάρχει μία τάξις, καθ'ήν απαραίτητως δέον να προηγηθεί ο ηθικός εξαγνισμός, η κάθαρσις και η κατά σειράν εκδήλωσις των λοιπών ψυχικών ιδιοτήτων, μέχρι της τελειώσεως του πνεύματος δι' επιμελούς, συνεχούς και εντατικής καλλιεργείας των ψυχικών δυνάμεων.

Εάν ο άνθρωπος επιχειρήση μόνος το μέγα τούτο έργον, διατρέχει μυρίους και σοβαρωτάτους κινδύνους, σωματικούς, ηθικούς και ψυχικούς. Δια τούτο το έργον τούτο τελείται εν τοις Μυστηρίοις, υπό την καθοδήγησιν εμπείρων Διδασκάλων. Εάν ο άνθρωπος, ωθούμενος από την ψυχικήν αυτού έμπνευσιν και διάθεσιν, ακολουθήση την οδόν ταύτην, καθίσταται πραγματικός Μύστης και επιτυγχάνει την πνευματικήν αυτού τελειοποίησιν.

Μέσα στον κόσμο

Του Αριστομένη Προβελέγγιου

Μέσα στον κόσμο ήσυχος διαβαίνει.
 Όλοι τριγύρω αυτονομάζονται πιστοί
 και φαίνονται στη πίστη των παραδομένοι.
 Δοξολογίες, λειτουργίες και λιβανωτοί.
 Αλλά και στις καρδιές κακία,
 Υποκρισία, μοχθηρία κι αδικία.
 Εχουν στα χείλη προσευχές,
 Αλλά κατάρα στις ψυχές.
 Τα πάθη των η πίστη δεν τα χαλινώνει,
 Οι νόμοι της οι άγιοι δεν τα συγκρατούν.
 Μισούν, φθονούν, συκοφαντούν.
 Σκοτώνει ο νους των, μα κι η γλώσσα των σκοτώνει.

Μέσα σ' αυτόν τον κόσμο των υποκριτών,
 Των παρανόμων και των ασεβών πιστών,
 Εκείνος άδολος, αμόλυντος περνά.
 Πίστη δεν έχει, αλλ' ούτε πάθη σκοτεινά.
 Ψεύτικη πίστη δεν του χρησιμεύει
 Για να τον οδηγήσει προς την αρετή.
 Μεσ' στην καρδιά του βασιλεύει,
 Λάμπει ανυπόκριτη και ζηλευτή
 Ειρήνη του ουρανού και καλωσύνη,
 Αγάπη και δικαιοσύνη.
 Πίστη δεν έχει, πίστη που τηνέ σαλεύει
 Και την κλονίζει κάθε δισταγμού πνοή.
 Εις τα καλά και ωραία πιστεύει,
 Όσα στη φύση βλέπει, βλέπει στη ζωή.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΥΠΑΤΙΑ

Της Μαίρης Ζωγράφου

Η Υπατία, μια από τις σημαντικότερες γυναικείες προσωπικότητες των αρχαίων χρόνων, ήταν φιλόσοφος, μαθηματικός, αστρονόμος.

Γεννήθηκε και έζησε στην Αλεξάνδρεια (375-415 μ.Χ) την εποχή της ίδρυσης του Ανατολικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας που έμελλε να δημιουργήσει το Βυζαντινό Κράτος. Βρήκε τραγικό τέλος από τα χέρια φανατικών Χριστιανών, θύμα της διαμάχης μεταξύ πολιτικής και θρησκευτικής εξουσίας. Η Αλεξάνδρεια πνευματικό κέντρο με παγκόσμια ακτινοβολία εκείνη την εποχή, απετέλεσε λόγω της γεωγραφικής της θέσης τον σύνδεσμο μεταξύ του αρχαίου κλασικού κόσμου, του ειδωλολατρικού και των χριστιανικών χρόνων.

Ελληνική πόλη με πολυεθνικό χαρακτήρα εσπαράσσετο από θρησκευτικές διενέξεις, ήταν δε γνωστό το «στασιώδες» των κατοίκων της.

Η κύρια πηγή για τον βίο της Υπατίας είναι ένας εκκλησιαστικός συγγραφέας ο Σωκράτης ο Σχολαστικός, σύγχρονος της Υπατίας του οποίου το έργο διακρίνεται για αξιοπιστία και ακρίβεια. Μαρτυρεί λοιπόν: «Στην Αλεξάνδρεια έζησε μια γυναίκα με το όνομα Υπατία, κόρη του φιλοσόφου Θέωνα. Είχε μια τόσο ξεχωριστή παιδεία, ώστε υπερερμούσε από όλους τους φιλοσόφους της εποχής της. Η διδακτική της δραστηριότητα την έφερε στην κορυφή της πλατωνικής σχολής, που ιδρύθηκε από τον Πλωτίνο. Αυτή η γυναίκα λοιπόν έπεσε θύμα μηχανορραφιών. Επειδή δηλαδή συναντιόταν συχνά με τον Ορέστη, τον αυτοκρατορικό έπαρχο, διαδόθηκε στον χριστιανικό πληθυσμό η συκοφαντική

φήμη ότι ήταν η Υπατία εκείνη που εμπόδιζε τον Ορέστη να καλλιεργήσει φιλικές σχέσεις με τον Κύριλλο, το επίσκοπο της πόλης. Έτσι συνωμότησαν διάφοροι θερμοκέφαλοι με την καθοδήγηση του αναγνώστη της εκκλησίας Πέτρου και επιτέθηκαν στην γυναίκα πισώπλατα... κατακρεούργησαν το κορμί της..... κομμάτιασαν τα μέλη του σώματός της... τα μετέφεραν όλα και τα έκαψαν. Η πράξη αυτή ντροπιάσε πολύ τον Κύριλλο όπως και την Εκκλησία της Αλεξάνδρειας».

Άλλη πηγή για τον βίο της Υπατίας είναι το λεξικό του Σουΐδα, λόγιο λεξικό του 10ου αιώνα όπου βεβαιώνεται η αγαμία της φιλοσόφου «έμεινε ανύπαντρη αν και ήταν πανέμορφη» και εξαιρείται η διδακτική της δραστηριότητα.

Για να προσεγγίσουμε την προσωπικότητα της Υπατίας είναι χρήσιμο να εξετάσουμε το πατρικό της περιβάλλον, αλλά και τον κύκλο των μαθητών της. Πατέρας της ήταν ο Θέων, λόγιος, μαθηματικός, αστρονόμος με αγάπη για την φιλοσοφία, τη θρησκεία και τον αποκρυφισμό. Έγινε δάσκαλος της κόρης του και την μύησε στα ενδιαφέροντά του.

Από τους μαθητές της Υπατίας κυριότερος υπήρξε ο Συνέσιος ο Κυρηναίος, επίσκοπος Χριστιανός από την Κυρήνη της Β. Αφρικής. Σημαντικές είναι οι επιστολές του από τις οποίες αντλούμε πολύτιμες πληροφορίες. Ο Συνέσιος λοιπόν αποκαλεί την Υπατία «δέσποινα μακαρία».

Η Υπατία ακτινοβολεί γνώσεις που προέρχονται από τον «θεϊκό» Πλάτωνα και τον διάδοχό του Πλωτίνο. Σε άλλη επιστολή γίνεται λόγος για την ιερότητα όχι μόνο της ψυχής της, αλλά και ολόκληρης της ύπαρξής της. Χαρακτηρίζεται ακόμη «γνήσια καθηγήτρια των μυστηρίων της φιλοσοφίας». Η διδασκαλία της Υπατίας οδηγούσε τους μαθητές της σε αυτό που ονόμαζαν «ένωση με το θείο».

Η Υπατία, νεοπλατωνική φιλόσοφος, παρέδιδε για τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη και άλλους φιλοσόφους όχι μόνο σε ένα στενό κύκλο «μυημένων» αλλά και σε ευρύτερο κοινό. Πολλοί από τους μαθητές της κατέλαβαν αργότερα αυτοκρατορικά ή εκκλησιαστικά αξιώματα. Αλλά και άνθρωποι με υψηλά αξιώματα που έφθαναν στην Αλεξάνδρεια δημιουργούσαν στενές σχέσεις

μαζί της. Κατείχε λοιπόν η Υπατία ισχυρή θέση πολιτική, κοινωνική αλλά και πολιτιστική. Ήταν αδιάφορη για τις παγανιστικές λατρείες ουδέτερη στις θρησκευτικές έριδες.

Ασχολήθηκε ακόμη με τα μαθηματικά και την αστρονομία. Οι πηγές την θεωρούν μαθηματικό που ξεπέρασε τις ικανότητες του πατέρα της. Έγραψε σχόλια στα Κωνικά του Απολλωνίου, τον Αστρονομικό Κανόνα, αλλά και σχόλια στον Διόφαντο που μέχρι σήμερα θεωρείται ο Πατέρας της Άλγεβρας. Από τις επιστολές του Συνεσίου γίνεται φανερό ότι είχε μνησει τους μαθητές της στην Αριθμοσοφία.

Για την Υπατία τα μαθηματικά και η αστρονομία ήταν σκαλοπάτια που οδηγούσαν στην γνώση. Με την καθοδήγησή της ο Συνέσιος κατασκεύασε τον Αστρολάβο, όργανο για την μέτρηση της θέσης των άστρων και των πλανητών.

Έχουν περάσει 1600 έτη περίπου από τον θάνατό της και η μορφή της εξακολουθεί να εμπνέει την Τέχνη, τη Λογοτεχνία.

Η τελευταία «Ελληνομάρτυς» όπως την αποκαλούν έχει ταυτιστεί με την Αγία Αικατερίνη. Στη Μ.Ασία κοντά στη πόλη Λαοδίκεια επιγραφή σε ερειπωμένη εκκλησία αναφέρει ΑΓΙΑ ΥΠΑΤΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ. Αλλά και σε μια μονή του Αθω απεικονίζεται στις τοιχογραφίες σαν προφήτισσα και Αγία !

Το τέλος της Υπατίας σηματοδοτεί το τέλος της Αρχαίας Εποχής. Ακολούθησε η επικράτηση του Χριστιανισμού.

Ο Ρουμάνος θρησκευτολόγος ELIADE εξαίρει την χριστιανική αλληλεγγύη των πρώτων αιώνων. "Όμως αυτή η αλληλεγγύη δεν ξεπέρασε τους φραγμούς σχετικά με το φύλο.

Η Υπατία ήταν το πρώτο θύμα του μίσους εναντίον των γυναικών που συνεχίσθηκε αργότερα με τις καταδιώξεις των μαγισσών. Γι'αυτό, όπως λέει και ο Γερμανός συγγραφέας Α. ΖΙΤΤΕΛΜΑΝΝ δημιουργός της βιογραφίας «ΥΠΑΤΙΑ» ,το όνομά της δεν πρέπει να εξαφανιστεί από την ιστορία.

M.Z.

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΙΓΗΣ

Ενας από τους Ισπανούς Μυστικούς, ο Miguel de Molinos, στο βιβλίο του «Ο πνευματικός οδηγός» και στο κεφ. «Η Εσωτερική και Μυστική Σιγή», εξηγεί ότι σύμφωνα με την προσωπική του εμπειρία υπάρχουν τρία είδη σιγής:

Το πρώτο είναι τέλειο, το δεύτερο είναι τελειότερο, και το τρίτο είναι τελειότατο. Υποστηρίζει ότι:

Στο πρώτο, εκείνο των λόγων αποκτάται η Αρετή.

Στο δεύτερο, εκείνο των επιθυμιών, επιτυγχάνεται η Γαλήνη.

Στο τρίτο, εκείνο των σκέψεων, ο Εσωτερικός Στοχασμός.

Για κείνους που αισθάνονται ότι είναι ικανοί να βαδίσουν την δύσκολη Ατραπό της Σιγής εξηγεί ότι δια της σιωπής των λόγων, και δια της σιγήσεως των επιθυμιών και των σκέψεων, κατακτάται η αληθινή και Τέλεια Μυστική Σιγή, όπου ο Θεός ομιλεί με την ψυχή, επικοινωνεί ο ίδιος με αυτήν, και στο εσώτατο βάθος της, διδάσκει σ' αυτήν την πιο τέλεια κι' εκστατική Σοφία.

Την καλεί και την οδηγεί στην εσωτερική αυτή μόνωση και Μυστική Σιγή, και τότε ομιλεί σ' αυτήν μόνο, στο μυστικότερο και βαθύτερο μέρος της καρδιάς. Παραμένοντας στη Μυστική αυτή Σιγή, η πόρτα της ψυχής μένει ανοικτή και έτσι «ο Θεός μπορεί να επικοινωνήσει με τον Μυστικό, να ενωθεί με αυτόν, και να τον μεταμορφώσει σε ομοιόν του.

Η οδός της τελικής απελευθέρωσης είναι μέσα στον ευατό σου.

Ε. Μπλαβάτσκι – Φωνή της Σιγής.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ»

Του **Ed. Arnold** (Μεταφρ. Ν Καρβούνη)

Κι'όταν εφθάσανε στην ακροποταμιά,
Κάποια γυναίκα-νέα με μάτια σαν περιστεριού,
Κλαμμένη, με τα χέρια σηκωμένα παρακλητικά,
Τον προσκύνησε μ'ευλάβεια κ'έτσι του είπε::
-Ω Κύριε, Κύριε, είσαι εσύ που εχτές
Μου έδειξες το έλεός σου εδώ στην ερημιά,
Μεσ'στις συκιές, που εξούσα μοναχή με το μικρό παιδί μου.
Μεσ'στα λουλούδια ενώ εγυρνούσε, κάποιο φείδι
Τυλίχτηκε στο χέρι του κι'αυτό εγελούσε
Κι'έπαιζε με τη γλώσσα τη διχαλωτή και τ'ανοιγμένο στόμα
Τέτοιου κρύου σύντροφου. Μά σε λιγάκι, αλλοίμονο!
Εχλώμιασε και σώπασε, κι'εγώ δεν ήξερα γιατί
Σταμάτησε να παίζει, και τα χέρια του, λευκά,
Το στήθος μου το αφήκαν, Κάποιος μου είπε: «Το παιδί είναι
φαρμακωμένο». Κάποιος άλλος: «Θα πεθάνει».
Μα εγώ, που δεν μπορούσα το παιδάκι να χάνω,
Με δάκρυα τους ζητούσα γιατρικά, που να μπορούν να ξαναφέρουν
Στα μάτια του το φώς. Τόσο μικρό ήταν το σημάδι
Απ'το φειδίσιο το φιλί.... Πώς να πιστέψω
Πώς θάθελε κακό να κάνει στο παιδί μου το γλυκό,
Να το πειράξει απάνω στο παιχνίδι; Κάποιος μου είπε::
"Είναι ένας άγιος άνθρωπος απάνω στο βουνό.
Να τον, Εκείνος που περνά με κίτρινο μανδύα.
Ρώτα τον να σου πη αν υπάρχει γιατρικό
Για το μικρό σου το παιδάκι». Κ'ήλθα

Ολότρεμη σ'Εσένα, που το μέτωπό σου μοιάζει θεϊκό,
 Κ'έκλαψα κ'έξεσκέπασα το προσωπάκι του παιδιού μου,
 Παρακαλώντας να μου πης πώς να το γιάνω.
 Κ'εσύ Μεγαλοδύναμε, δεν με αποπήρες,
 Μά εκύτταξες το μαύρο το παιδί μου τρυφερά
 Κι'απλωσες πάνω του το χέρι συμπονετικό.
 Του ξανασκέπασες το προσωπάκι κ'έτσι μου είπες:
 «Είναι, αδελφούλα, κάτι που μπορεί
 Να γιάνη, πρώτα εσέ, και το παιδί σου.
 Μόνο αν μπορέσεις να μου φέρεις ότι θα σου πω.
 Γιατί, όσοι τους γιατρούς καλούν, φέρνουν σ'αυτούς
 Ότι διορίσουν. Πήγαινε, λοιπόν να βρείς
 Ένα λαγήνι σιναπόσπορο – κύττα μονάχα
 Μην πάρεις από χέρι ή από σπίτι,
 Όπου, πατέρας, μάννα, κόρη, γιυός, δούλος έχει πεθάνει.
 ●άναι καλό αν μπορέσεις τέτοιο σιναπόσπορο να βρείς».
 Έτσι, Κύριε, μου μίλησες εχθές.

Ο Κύριος τρυφερά
 Της χαμογέλασε και- “Ναι, καλή αδελφή μου,
 Έτσι εγώ σου είπα. Μπορέσες όμως να βρής
 Το σιναπόσπορο”;
 -Αχ! Πήγα, Κύριε, σφίγγοντας στο στήθος
 Το δύστυχο μωρό, κρύο πιά, γυρεύοντας στην κάθε μία καλύβα,
 Κι'εδώ στο λόγγο, και πιο πέρα, προς τη χώρα:
 «Δόστε μου, έτσι καλό να ιδήτε, λίγο σπόρο σιναπιού,
 Ως ένα λαγηνάκι» Όσοι είχανε μου εδίναν,
 Γιατί φτωχός φτωχόνα συμπονεί.
 Μά όταν ρωτούσα: «Μέσα στο καλό σας σπιτικό,
 Μην πέθανε καμμιά φορά κανένας;
 Άντρας, γυναίκα, δούλος ή παιδί; » Μου αποκρινόνταν,
 «Αχ, αδελφή μου! Τι είναι τούτο που ρωτάς; Οι πεθαμένοι
 Δεν έχουν μετρημό, κι οι ζωντανοί είναι λίγοι».
 Κ'έτσι μ'ένα θλιμμένο ευχαριστώ τους γύριζα το σπόρο,
 Κι' από άλλους εζητούσα. Μα όλοι τους μου λέγαν:

«Να το σινάπι, αλλά μας πέθανε ένας δούλος μας καλός».
 «Να το σινάπι, μα έχω εγώ τον άνδρα πεθαμένο».
 «Να λίγο σπόρο σιναπιού, μα έχει πεθάνει εκείνος
 Πού είχε σπαρμένο το χωράφι, πριν να φτάση ο θερισμός».
 Ά, Κύριε, ένα και μόνο σπίτι δεν εμπόρεσα να βρώ,
 Πού νάχε το σινάπι, δίχως νάχη πεθαμένο.
 Για τούτο αφήκα το παιδί μου, που δε θέλει πια βυζί,
 Μήτε χαμογελά, κάτω από τα'αγριοκλήματα, στο ρέμμα,
 Για να Σε βρώ, τα πόδια Σου να Σου φιλήσω και να Σ'αρωτήσω
 Σαν που νάβρισκα σπόρο σιναπιού δίχως το Χάρο ν'απαντήσω,
 Άν το παιδί μου έχει πεθάνει αληθινά,
 Όπως το τρέμω, κι'όπως όλοι, όλοι μου τώπαν.
 “-Ευρήκες, αδελφή μου!” Είπεν ο Κύριος.
 “Γυρεύοντας ότι κανείς δεν βρίσκει-εκείνο το πικρό
 Το βάλαμο που ήθελα να σου δώσω. Ότι αγαπούσες πιο πολύ
 Κοιμώνταν ψές στο στήθος σου νεκρό μα ξέρεις τώρα
 Πώς όλος ο πλατύς ο κόσμος κλαίει με το δικό σου τον καημό.
 Κ'η λύπη, μερασμένη σ'όλες τις καρδιές,
 Για κάθε μια γλυκαίνεται και λιγοστεύει.
 Ω! το αίμα μου όλο θάχυνα, να σταματήσει αν ήταν βολετό,
 Τα δάκρυα τα δικά σου και να μου κερδίση
 Το μυστικό, που κρύβε αυτή η κατάρα,
 Πού κάνει την αγάπη τη γλυκειά μιάν αγωνία για μας
 Και στη θυσία τραβά πάνω από τάνθια-
 Σαν τα βουβά τα ζώα, που τα τραβούν προς τη σφαγή-
 Τον άνθρωπο που ορίζει τα κοπάδια...
 Αυτό το μυστικό γυρεύω εγώ. Θάψε εσύ το παιδί σου...”

Κανένας απαλλαγμένος από τους πόνους δεν υπάρχει και ούτε θα υπάρξει.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ (Πυθιον V, 71)

O Henry S. Oscott to 1861

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ADYAR

Στις 17 Φεβρουαρίου έγινε στην κεντρική αίθουσα της Θεοσοφικής Εταιρείας Ελλάδος, γιορτή επ'ευκαιρία της επετείου του θανάτου του συνιδρυτή και πρώτου προέδρου της Παγκοσμίου Θεοσοφικής Εταιρείας. Χ.Σ. ΟΛΚΟΤΤ από το 1875 έως το 1907

Η Επέτειος αυτή εορτάζεται παγκοσμίως απ'όλα τα τμήματα της Θ.Ε. σαν «ημέρα του Adyar»

Ομιλητές ήταν ο πρόεδρος της Θ.Ε. Γ. Σιβρής και η πρόεδρος της Στοάς «Κ. Μελισσαρόπουλος» Ιφ. Κασταμονίτη.

ΟΜΙΛΙΑ Γ.ΣΙΒΡΗ

Ο ΙΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ADYAR

Η 17η Φεβρουαρίου είναι μία από τις ημέρες μνήμης για τη Παγκόσμιο Θεοσοφική Εταιρεία, κι έχει καθιερωθεί να εορτάζεται ως η Ημέρα του ADYAR.

Η απόφαση αυτή πάρθηκε το 1922 κατόπιν εισηγήσεων ενός διακεκριμένου θεοσόφου, του αδ. KNUDSEN, η δε πρόταση για να ονομασθεί Adyar Day προήλθε απ' την Μαντάμ ντε Μανζιάρ-ζη. Η Άννυ Μπέζαντ, που ήταν τότε πρόεδρος της Παγκοσμίου Θεοσοφικής Εταιρείας, έκανε δεκτή την εισήγηση, και έκτοτε κατά την ημέρα αυτή: «Οι σκέψεις όλων των ανά τον κόσμο μελών της Θ.Ε. στρέφονται προς το ADYAR». Διευκρινίζοντας η Άννυ

Μπέζαντ τους λόγους για τους οποίους θεσπίστηκε αυτή η εορτή, είτε μεταξύ άλλων και τα εξής: «Η 17η Φεβρουαρίου φέρνει στη μνήμη μας τρία σημαντικά γεγονότα: Τα δύο είναι η μετάβαση στους λεπτότερους κόσμους δύο μεγάλων πνευματικών ανθρώπων και το ένα, η γέννηση ενός νέου που προορίζεται να εξελιχθεί σε διακεκριμένο αξιωματούχο της εταιρείας. Στις 17 Φεβρουαρίου του 1907 άφησε στο κόσμο αυτό το θνητό του σώμα ο συνιδρυτής και πρώτος πρόεδρος της εταιρείας Συντ/ρχης Χένρυ Σ. Όλκοττ, ο οποίος αφιέρωσε το ήμισυ της ζωής του για να υπηρετήσει πιστά και αφοσιωμένα το πνευματικό αυτό οργανισμό. Στις 17 Φεβρουαρίου του 1600, ο Τζορντάνο Μπρούνο μετέβη στην Ουράνια κατοικία του πάνω σ'ένα άρμα πυρός στην ανθραγορά της Ρώμης. Στις 17 Φεβρουαρίου 1847, ο Κάρολος Λιντμπήτερ άνοιξε τα βρεφικά του μάτια στη σκοτεινότητα που εμείς αποκαλούμε φως στο φυσικό μας κόσμο. Είναι μία καλή ημέρα για να επιλεγεί, η οποία συνδέεται με τρεις υπηρέτες της ανθρωπότητας».

Με αυτό το σκεπτικό, η Ημέρα του Adyar καθιερώθηκε ως η ημέρα κατά την οποία απαιτείται φόρος τιμής στους ηγέτες της εταιρείας.

Το Αμερικάνικο τμήμα έχει εδώ και μερικά χρόνια οργανώσει το Adyar Day Fund (Ταμείο), εις ανάμνηση αυτής της ημέρας και στέλνει γενναιοδωρες συνεισφορές στο Adyar. Παρόμοιες προσφορές λαμβάνονται επίσης και από διάφορες άλλες χώρες, στοές και άτομα από χρόνο σε χρόνο. Η Δρ. Μπέζαντ έχει πει ότι ο τόπος του Adyar στην ιστορία της εταιρείας είναι μοναδικός, και θα συνεχίσει επί αιώνες ακόμη ν'αποτελεί ένα ξεχωριστό πνευματικό κέντρο.

Υπάρχουν θεόσοφοι σε πολλά μέρη του κόσμου που επιθυμούν διακαώς να μεταβούν στο Adyar, το οποίο η Α. Μπέζαντ αποκάλεσε: «Η κατοικία των Διδασκάλων». Το Adyar είναι το κέντρο εκείνο με το οποίο καθένας από τους διακριθέντες ηγέτες της εταιρείας είχε μια στενή σχέση. Μερικοί θεωρούν την επίσκεψη σ'αυτό το Κέντρο σαν μία πράξη προσκυνήματος. Αισθάνονται ευτυχείς εάν κάποιος από το Adyar μεταφέροντας την έμπνευση του επισκεφθεί τις στοές τους».

Εκείνοι που έχουν επισκεφθεί το Adyar πιστοποιούν ότι υπάρχει εκεί μία πηγή ζωτικότητας. Ο Κάρολος Λιντμπήτερ είπε ότι το Adyar είναι ένα μέρος όπου κανείς μπορεί να κάνει καλύτερες σκέψεις από αλλού. Κατά την ημέρα του Adyar θα πρέπει να σκεπτόμεθα τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε το κέντρο, για να ενισχύσουμε το έργο που γίνεται εκεί. Η Ημέρα του Adyar θα πρέπει να συμβάλλει ώστε να έλθει το Adyar πλησιέστερα σε όλα τα Τμήματα και τις Στοές. Σημαντική βοήθεια από πολλά μέλη σε διάφορα μέρη του κόσμου φθάνει εκεί, πιο πολύτιμη όμως από την υλική βοήθεια είναι η καλή θέληση και οι καλές σκέψεις των μελών.

Ένα ζων στέλεχος της Θ.Ε., ινδικής καταγωγής, διατυπώνει την άποψη ότι η Ημέρα του Adyar εορτάζεται κυρίως ως η ημέρα αποδημίσεως στους ανωτέρους κόσμους του Ιδρυτού Πρόεδρου Συντ/ρχου Χένρυ Όλκοττ, και ότι η αναφορά στο όνομα του Λιντμπήτερ έγινε ως προς την ημέρα των γεννεθλίων του. Το ίδιο αυτό άτομο κάνει ιδιαίτερη μνεία στο πρόσωπο του Κρισναμούρτι και υπενθυμίζει ότι ο μεγάλος αυτός Θεόσοφος απέθανε το 1986 κατά την ίδια ημέρα. Πολλοί από εμάς, λέγει ο συγκεκριμένος αδελφός, γνωρίζουμε και θεωρούμε τον Κρ/ρτι ως τον «καρπό» της Θεοσοφίας. Η ζωή και το έργο του ήταν άρρηκτα συνδεδεμένο με τη Θεοσοφία, παρ'όλον ότι για κάποιους λόγους που δεν συζητούνται στο Θεοσοφικό περιβάλλον, θεωρείται από μερικούς ως ένας ξένος προς την Εταιρία. Προσθέτει ακόμη ότι ο Κρ/ρτι εισήλθε στο Θεοσοφικό χώρο το 1909 και «υπό την Ομπρέλλα, την κηδεμονία και την εκπαίδευση στην οποία υπεβλήθη», έγινε αυτό που ήταν. Η μη συμμετοχή του στο στρατόπεδο για μία άλφα περίοδο (κατά τα έτη 1934-80) και η παραίτησή του από μέλος της εταιρείας, κλπ, είναι όλα περιττά γεγονότα εν προκειμένω, και δεν έχουν καμία σχέση όσον αφορά το σεβασμό και την εκτίμηση που έτρεφε για το συγκεκριμένο τόπο. «Δεν υπάρχει κανένα μέρος σαν το Adyar» ήταν ένας από τους επαίνους που συνήθιζε να κάνει με πάθος. Το ενδιαφέρον και η φροντίδα του για την αναζωογόνηση και αναγέννηση της ιερότητας αυτού του μέρους είναι γνωστά μόνο σε ολίγους που ενδιαφέρονται άμεσα γι'αυτό. Και είναι αυτό ένα θέμα το οποίο δεν προ-

σφέρεται για ευρύτερη δημοσιότητα και έπαινο. Πιστεύει ότι φιλοσοφικά ο Κρ/ρτί είναι ένα με τη Θεοσοφία, παρ'όλο ότι ίσως η συγγένεια αυτή να μην διακηρύσσεται με τόσο πολλά λόγια. Εάν φροντίσουμε να διεισδύσουμε στο πυρήνα της διδασκαλίας του θα διαπιστώσουμε μία επανάληψη και έμφαση της φιλοσοφίας της Μπλαβάτσκη στα έργα του.

-Αυτή είναι αποκλειστικά, όπως τονίζει, η προσωπική γνώμη του συγγραφέως, και οι αναγνώστες είναι ελεύθεροι να το εξετάσουν μόνοι τους.

Καταλήγει δε υποστηρίζοντας ότι τα θέματα στα οποία θα πρέπει να συγκεντρώνουμε τη σκέψη μας κατά την ημέρα αυτή είναι τα εξής:

- Η Θεοσοφική κίνηση και η συμβολή του Χένρυ Όλκοττ.
- Η Θεοσοφία και Θεοσοφική Εταιρεία σε ιστορική ακολουθία.
- Το Adyar, η καρδιά της Θεοσοφικής Εταιρείας.
- Το έργο και η ευθύνη μας στη συνέχιση της κινήσεως.
- Η μοναδικότης του Adyar ως ένας φάρος φωτός για τον κόσμο.

ΟΜΙΛΙΑ ΙΦ. ΚΑΣΤΑΜΟΝΙΤΗ

ΧΕΝΡΥ ΣΤΗΛ ΟΛΚΟΤΤ

Rupan Jirati Maccanam, Namagottam Na Zirati

*(Η μορφή ενός ανθρώπου σύντομα χάνεται
αλλά το όνομά του μένει)*

Γκωτάμα Βούδα

Ο Χ.Σ. Όλκοττ γεννήθηκε στις 2 Αυγούστου 1832 στη πολιτεία της Ν. Υόρκης από γονείς πουριτανούς και ορθόδοξους προεσβυταιριανούς. Σε ηλικία 15 ετών εισήλθε στο πανεπιστήμιο της

Ν.Υόρκης αλλά ένα χρόνο αργότερα αναγκάστηκε να διακόψει τις σπουδές του λόγω οικονομικών δυσχερειών στην οικογένειά του. Το 1848 εργάστηκε σαν αγρότης στην πολιτεία του Οχάιο και αργότερα επέστρεψε στην Ν.Ιερσέη όπου σπούδασε την γεωπονική επιστήμη. Με την βοήθεια φίλων του σύντομα άνοιξε δική του σχολή στην Ν.Υόρκη και ήταν τόσο αξιόλογες οι γνώσεις του και η επιτυχία του πάνω στην γεωργία ώστε παρ'ότι ήταν μόλις 23 ετών κλήθηκε από την ελληνική κυβέρνηση να αναλάβει την αντίστοιχη έδρα στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών. Το γεγονός αυτό αναφέρεται σε επιστολή του πρέσβη των Η.Π.Α. στην Κεϋ-λάνη το 1967. Ο Χ.Σ.Ο ωστόσο προτίμησε να μείνει στη χώρα του και αργότερα σε ηλικία 26 ετών ταξίδεψε στην Ευρώπη όπου επισκέφθηκε διάφορα αγροκτήματα και μελέτησε νέες τεχνικές και μεθόδους πάνω στις καλλιέργειες. Σχετικά με τις έρευνες του έγραψε αργότερα δύο βιβλία. Η σχολή του, εν τούτοις, έκλεισε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων αλλά οι γνώσεις και η εμπειρία του σε θέματα γεωργίας, του εξασφάλισαν την θέση του βοηθού συντάκτη γεωργικών υποθέσεων στην εφημερίδα NEW YORK TRIBUNE. Παράλληλα ανέλαβε την αλληλογραφία της αγγλικής εμπορικής εφημερίδας MARK LANE EXPRESS.

Στον εμφύλιο πόλεμο του 1861 κατατάχθηκε εθελοντής και το 1862 στέφοντας μια αποστολή με επιτυχία, έλαβε τον βαθμό του συνταγματάρχη. Πολύ σύντομα άρχισε να εργάζεται στις Μυστικές Υπηρεσίες και πήρε μέρος στην έρευνα της δολοφονίας του Α. Λίνκολν (1865). Αργότερα τον ίδιο χρόνο παραιτήθηκε από την θέση του αυτή και άρχισε να σπουδάζει νομικά. Έγινε δεκτός στον δικηγορικό σύλλογο της Ν.Υόρκης το 1868, ειδικευόμενος σε τελωνειακές και ασφαλιστικές υποθέσεις. Διορίστηκε διευθυντής του Εθνικού Ασφαλιστικού Συμβουλίου της Αμερικής και το 1870 έκανε το δεύτερο ταξίδι του στην Ευρώπη για υποθέσεις της χώρας του. Επιστρέφοντας άρχισε να εργάζεται και σαν δημοσιογράφος στην εφημερίδα NEW YORK SUN.

Από νεαρή ηλικία έδειξε ενδιαφέρον για τα πνευματικά θέματα που εμφανίστηκαν την εποχή εκείνη στην Αμερική. Παράλληλα άρχισε να ερευνά τον μεσμερισμό και το ζωτικό μαγνητικό ρευστό ή άλλοιως Od, όπως το αποκαλούσε ο Δρ. Μέσμερ.

Έκανε πολλά πειράματα με αυτό και σύντομα ανακάλυψε την ικανότητά του να το χειρίζεται. Αναφέρεται μάλιστα ότι εφάρμοσε με επιτυχία την πρακτική του μεσμερισμού σε μια φίλη του, όταν εκείνη χρειάστηκε να κάνει μια οδοντιατρική επέμβαση, προκαλώντας τοπική αναισθησία. Τα ενδιαφέροντά του αυτά τον οδήγησαν στην Νέα Αγγλία όπου τον Οκτώβριο του 1874 συνάντησε την νεοαφιχθείσα στην Αμερική, Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσκι. Η συνάντηση αυτή οδήγησε στην ίδρυση της Θεοσοφικής Εταιρείας ένα χρόνο αργότερα, με την συνεργασία και άλλων ατόμων, με πρόεδρο δια βίου τον Χ.Σ.Ο.

Η κοινή πορεία και εργασία του Χ.Σ. Όλκοτ και της Ε.Π. Μπλαβάτσκι είναι γνωστή σε όλους. Θα αναφέρουμε μόνο ότι τα χρόνια της παραμονής του στην Ινδία, ο συνταγματάρχης τελειοποίησε τις γνώσεις του πάνω στο μεσμερισμό και καλλιέργησε τις θεραπευτικές του ικανότητες. Λέγεται δε ότι θεράπευσε πολλούς πάσχοντες από διάφορες αρρώστιες στην χώρα αυτή. Επίσης βοήθησε στην ίδρυση σχολείων στην Ινδία και την Κεϋλάνη. Βοήθησε ακόμη στην ενίσχυση και συνένωση των Βουδιστικών σχολών στην Ιαπωνία, την Βιρμανία και την Κεϋλάνη όπου θεωρείται εθνικός ευεργέτης. Με τις ενέργειες του Χ.Σ. Όλκοτ και της Θεοσοφικής Εταιρείας οι Σιγκαλέζοι κάτοικοι της Κεϋλάνης ελευθερώθηκαν από την πολιτική και θρησκευτική καταπίεση των Άγγλων και Ολλανδών κληρικών. Γι'αυτό όταν ο Χ.Σ. Όλκοτ με την Ε. Μπλαβάτσκι και άλλους αδελφούς της Θ.Εταιρείας πήγαν αργότερα στην Κεϋλάνη (Σρί Λάνκα σήμερα) τους υποδέχθηκαν με βασιλικές τιμές. Για την προσφορά του αυτή ο Χ.Σ. Όλκοτ τιμήθηκε από τον Κυβερνήτη της ανεξάρτητης, πλέον, Σρί Λάνκα με αδριάντα που στήθηκε σε κεντρικό δρόμο της πρωτεύουσας Κολόμπο, στις 17/2/1967 (ημέρα του Adyar) παρουσία μελών της κυβέρνησης και της Θ.Εταιρείας της Κεϋλάνης. Αργότερα την ίδια χρονιά κυκλοφόρησε αναμνηστικό γραμματόσημο για τα 60 χρόνια από τον θάνατό του.

Στο μήνυμά του ο πρωθυπουργός της χώρας την εποχή εκείνη, D.SENANAYAKE, έγραψε μεταξύ άλλων για τον Χ.Σ.Ο.

«Σήμερα τιμούμε την μνήμη ενός ανθρώπου ο οποίος αν και γεννήθηκε Αμερικάνος Χριστιανός αγωνίστηκε για τον Βουδι-

στικό σκοπό και την Βουδιστική επιμόρφωση στην χώρα μας. Αγκάλιασε την θρησκεία μας κι έκανε την γιορτή του WESAK* μια επίσημη γιορτή και αργία. Επί πλέον δίδαξε στους αγρότες μας νέες τεχνικές και τους ενθάρρυνε ν'αυξήσουν και να βελτιώσουν την παραγωγή τους, συμβάλλοντας έτσι στην απάλειψη της πείνας του λαού μας. Ήταν ένας άνθρωπος που έβλεπε μακρυνά κι'εργάστηκε για την πνευματική και φυσική τροφή του κόσμου. Τιμούμε την μνήμη του εργαζόμενοι πάνω στα ιδανικά και τις αρχές για τις οποίες αγωνίστηκε (Φεβρουάριος 1967)»

Ο Χ.Σ. Όλκοττ πέθανε στις 17/2/1907. Για τις τελευταίες ώρες του υπάρχει η εξής καταγραφή από τον γραμματέα του:

«Στις 3/2/1907 το απόγευμα, τέσσερις Διδάσκαλοι επισκέφθηκαν τον συνταγματάρχη και του είπαν ότι η εργασία του τελείωσε. Τον ευχαρίστησαν για την αφοσίωσή του και το έργο του για λογαριασμό τους. Πλημμυρισμένος από αγγαλίαση και παρά την αδυναμία του ο συνταγματάρχης πήδηξε κυριολεκτικά από το κρεβάτι του και έπεσε στα πόδια τους»

Παρούσες στο περιστατικό αυτό της 3ης Φεβρουαρίου φαίνεται ότι ήταν η Α. Μπέζαντ και η Μ. Ρούσσακ. Τις επόμενες ημέρες ο συνταγματάρχης εξασθενούσε συνεχώς και τέλος πέθανε στις 17 Φεβρουαρίου το πρωί. Η Α.Μπέζαντ έγραφε αργότερα ότι την ώρα του θανάτου οι τρεις Διδάσκαλοι** με τους οποίους συναλλασόταν όλη του τη ζωή ήταν παρόντες αστρικά όπως επίσης και η Ε.Π. Μπλαβάτσκυ.

ΠΗΓΕΣ

HOWARD MURPHET HS.O. HAMMER ON THE MOUNTAIN
(The Theosophical Publishing House, U.S.A., 1972)

*Σημ. WESAK- η γεννέθλια γιορτή των Γκ. Βούδδα, Γιορτάζεται στην πανσέληνο τον Μαΐον

**Σημ. Οι Διδάσκαλοι Μορϋά, Κοντχούμι και Κόμης του Αγ. Γερμανού (Σαίντ Ζερμαίν) ή Σεράπιος

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Στα Σολωμικά χειρόγραφα βρίσκει κανείς στίχους με σημειώσεις και στοχασμούς τα οποία τις περισσότερες φορές είναι ακατανόητα και τα οποία και σήμερα ακόμη δεν μπορούν να τοποθετηθούν σε ποιοτικά ή φιλοσοφικά υλικά.

Κατά κάποιο τρόπο μπορούν να διαβαστούν και να ενταχθούν σε μια δυτικού τρόπου ερμηνεία.

Από την μελέτη των διαφόρων σημειωμάτων του Σολωμού, συμπεραίνει κανείς ότι ο ίδιος ασχολείτο με τα πνεύματα, τους ουρανούς και τους αγγέλους. Κατά το τέλος του 18ου αιώνας και αρχές του 19ου απλώνεται σ'όλη την δυτική παιδεία ένα μυστικιστικό πνεύμα, θεοσοφικό και πανθεϊστικό, ακόμη και αν αυτοαποκαλείται χριστιανικό, η βάση του οποίου ανάγεται στις νεοπλατωνικές θεωρίες και θεουργίες.

Από τις διάφορες σημειώσεις και τα βιβλία της βιβλιοθήκης του Σολωμού, παρατηρούμε ότι υπάρχει πολύ υλικό από τον δυτικό μυστικισμό, υπάρχει δε και μία πρώτη έκδοση έργου του Saint Martin, δηλαδή ενός από τους κυρίους εκπροσώπους του μυστικισμού της εποχής εκείνης. Επίσης παρατηρούμε από τις πληροφορίες που έχουμε ότι ο Σολωμός και τα έργα του είχαν Ιταλικές και Γερμανικές καταβολές.

Εάν διαβάσουμε με προσοχή το παρά κάτω ποίημα θα καταλάβουμε ότι σ'αυτή την ποίηση υπάρχει βαθύς στοχασμός και μυστικισμός και μπορούμε να βγάλουμε πολλά συμπεράσματα για την ποιότητα, το βάθος και τα πιστεύω αυτής της ποιήσεως.

Το Μυστικό Δένδρο

Ο δυνατός κορμός υψώνεται

Πάνω από το χώμα αυτό, που για τη ζωή είναι

Λίκνο και τάφος

Και πάνω απ'τον κορμό, το φύλλωμα ψηλό

Που τόσο μέρος του καθάριου αέρα περιβάλλει.

Όμως η πρασινάδα του είναι απόκρυφη

Χαρούμενο ένα πνεύμα μένει εις κάθε φύλλο
 Έτσι που το πελώριο δέντρο ολόκληρο
 Λάμπει και τραγουδεί πολύ μακριά και τρέμει
 Με τα άστρα τουρανού με τους παλμούς της τέχνης.
 Το φως και το ηχολόγημα που διαχέει το μυστικό
 Δένδρο κανένα αισθητήριο όργανο δεν φαίνεται
 Να είναι σε θέση να τα αντιληφθεί. Άγνωστο είναι
 Γιατί, πώς και πότε δημιουργούνται αυτοί οι ήχοι
 Και αυτό το φως.

Συμπερασματικά είναι φανερό ότι η γη, το δένδρο, ο ουρανός κτλ, δεν αποτελούν ένα τοπίο. Όσα είχαμε υποθέσει με τα φυσικά μας μάτια δεν είναι και αυτά, παρά όραμα. Το δένδρο αυτό δεν είναι υπερφυσικό μόνον ως προς τα κλαδιά-βρίσες και τα φύλλα πνεύματα. Είναι ένα δένδρο εξολοκλήρου μυστικό, ορατό μόνο με τα μάτια της ψυχής.

Στην πραγματικότητα είναι αδύνατο να υποθέσουμε ότι περιγράφεται εδώ μια εικόνα της φύσης, μία κατάσταση, μια εκδοχή της φύσης.

Η φύση αυτή δεν είναι αισθητή, ή φυσική, ή εξωτερική φύση. Ο ποιητής δεν προβάλλει σε αυτήν, ούτε δέχεται συναισθήματα, συγκινήσεις, αναμνήσεις. Δεν έχει καμία συναισθηματική ή ηθική προέκταση. Είναι μια άκρως συμβολική φύση της εικόνας, τη βλέπει μόνον ο οραματιστής εν εκστάσει και την αποδίδει ως σύμβολο μυστικό που μας επιτρέπει να σκεφτούμε το σύμπαν ως ενότητα.

Της ενότητας αυτής του Σύμπαντος κοινή αναπαράσταση είναι η διαδεδομένη στην ευρωπαϊκή ρομαντική ποίηση έκφραση «ο ναός της φύσης».

Ο ναός ως γνωστόν ανέκαθεν θεωρήθηκε ως απεικόνιση του θείου στη γη και η αρχιτεκτονική του μαρτυρεί την εικόνα που έχει ο άνθρωπος για τον θεό.

Κατά τους μυστικούς ο ναός ενώνει τον ουρανό με την γη του θεού και του ανθρώπου, του πνεύματος και της ύλης. Υπό την έννοια αυτή, ο ναός είναι η συμπύκνωση του μακρόκοσμου και η εικόνα του μικρόκοσμου.

*Ολίγα από το βιβλίο του Χρ. Παπαζογλου
 Επιμέλεια Κ. Γρηγοριάδης*

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΓΝΩΣΗ

«Η γνώση είναι δύναμη»

FRANCIS BACON, 17ος αιώνας

Τα ανθρώπινα πλάσματα αρχίζουν την εξερεύνηση του κόσμου πολύ πριν εγκαταλείψουν την βρεφική «πάνα» τους. Όπως πολύ καλά γνωρίζουν όλοι οι γονείς τα νήπια είναι επίμονοι εξερευνητές του μικρού περιβάλλοντός τους. Η περιέργειά τους για το τι συμβαίνει γύρω τους τα οδηγεί να διαλύουν παιχνίδια, να ξεριζώνουν φυτά και να ορμούν με ερευνητική μανία στις ντουλάπες του δωματίου τους. Αυτή η σκανδαλιάρικη και άνευ σκοπού συμπεριφορά τους στην πραγματικότητα αποτελεί μια απόδειξη της μεγαλύτερης ανάγκης του ανθρώπου: της ανάγκης να μάθει και να γνωρίσει.

Όλα τα μεγάλα μυαλά της ανθρωπότητας υπήρξαν άτομα που διατήρησαν αυτή την παιδική εξερευνητική ανησυχία μέχρι τη στιγμή του θανάτου τους. Το πάντοτε ακούραστο και ερευνητικό πνεύμα τους τα οδήγησε βαθιά στην έρευνα στην οποία αφιέρωσαν ολόκληρη τη ζωή τους και στην κατάκτηση πολλών πεδίων και γνώσεων. Αλλά πού βρίσκεται σήμερα εκείνη η έντονη αναζήτηση για όλα; Γιατί χάνεται στην πλειοψηφία των ανθρώπων εκείνη η παιδική ανησυχία;

Στην εποχή μας υπάρχουν πληθώρα βιβλιοπωλείων τα οποία είναι γεμάτα με κάθε είδους βιβλία. Όμως οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν πως τελειώνοντας το Λύκειο και το Πανεπιστήμιο έχουν ολοκληρώσει πλέον κάθε εκπαίδευσή τους και συγκε-

ντρώνονται είτε στο επάγγελμά τους είτε σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Ισχυρίζονται ότι με τα βιβλία οι άνθρωποι αποκτούν μεγαλύτερη πληροφόρηση και ότι ο εγκέφαλός τους γεμίζει με άχρηστα πράγματα. Η πληροφόρηση βέβαια είναι απαραίτητη σε όποιον χρειάζεται να γνωρίζει τις εξελίξεις πάνω σε ένα συγκεκριμένο τομέα και για μια συγκεκριμένη περίοδο. Γιατί κάθε πληροφόρηση ανατρέπεται σύντομα από μια πιο νέα και πιο σύγχρονη. Αλλά γνώση και πληροφόρηση είναι δύο εντελώς διαφορετικά πράγματα. Η εσώτερη επιθυμία του ανθρώπου να αποκτήσει περισσότερη γνώση ισχυροποιείται απέναντι στην άγνοια που φέρνει κάθε μονομερούς πληροφόρηση. Η γνώση είναι εκείνο που ο άνθρωπος θα κερδίσει με προσπάθεια, εκείνο που θα κρατήσει σε όλη τη ζωή του και το οποίο θα τον οδηγεί ορθά μέχρι τον θάνατό του.

Ο Francis Bacon έλεγε ότι «κάθε γνώση και απορία – που είναι ο σπόρος της γνώσης – αποτελεί από μόνη της ένα ευχάριστο εντύπωμα». Πέραν τούτου όμως η γνώση είναι ένα εντύπωμα που προκαλεί νέα εντυπώματα όσο περισσότερο καλλιεργείται η επιθυμία γι' αυτό. Πάντα υπάρχει μια ιδιαίτερη χαρά όταν κάποιος κάνει μικρές ανακαλύψεις ενώ ψάχνει για άλλες μεγαλύτερες. Η αναζήτηση της γνώσης γενικά μοιάζει με την αναζήτηση του χρυσού μέσα στα ορυχεία. Είναι η αναζήτηση του αλχημιστή ο οποίος είναι συνέχεια σκυμμένος πάνω στα βιβλία του και τα όργανα των πειραμάτων του, ημέρα και νύκτα.

Κάθε συζήτηση και ομαδική έρευνα πάνω στα θέματα της ζωής δεν προσφέρει μόνο επι πλέον γνώσεις πάνω σε έναν τομέα αλλά μας βοηθά επίσης να τακτοποιήσουμε τις δικές μας ανακαλύψεις και να αντιληφθούμε τα πιθανά κενά σε αυτές. Για τον λόγο αυτό ο αναζητητής πρέπει πρώτα απ' όλα να γίνει ένας καλός και σωστός ακροατής. Αντί να προβάλλει συνέχεια τις δικές του γνώσεις και απόψεις, σωστό είναι και να σιωπά επίσης ακούγοντας τι έχουν να πουν οι άλλοι ερευνητές. Γιατί κάθετι καινούργιο μπορεί να αποτελέσει νέο ερέθισμα για έρευνα και μελέτη ενώ η μονομερούς γνώση και άποψη μπορεί να παρομοιαστεί με στάσιμο νερό εντός μιας δεξαμενής και μάλιστα χωρίς σημείο διαφυγής. Νερό που δεν ανανεώνεται με άλλο καθαρό και φρέ-

σκο νερό σύντομα αποκτά δυσσομία. Το ίδιο συμβαίνει σε κάθε στάσιμη γνώση και προσκόλληση που δεν ανανεώνεται και δεν δέχεται άλλα ρεύματα σκέψης με αποτέλεσμα τον δογματισμό και τον φανατισμό.

Αναγνωρίζοντας πόσα λίγα γνωρίζουμε και πόσα έχουμε ακόμη να μάθουμε ερευνώντας και άλλους τομείς, αναζητώντας νέες εντυπώσεις και νέες ιδέες που να εμπλουτίζουν την ήδη υπάρχουσα γνώση μας, παρουσιάζουμε μια ωριμότητα πνεύματος. Η γνώση ωφελεί όταν μοιράζεται αλλά θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί μ'εκείνους που ισχυρίζονται ότι τα γνωρίζουν όλα. Τέτοιοι άνθρωποι υπάρχουν παντού και συνέχεια κάνουν επίδειξη της γνώσης τους. Γίνονται συχνά εριστικοί στην παράθεση των όσων γνωρίζουν και πολλές φορές εφευρίσκουν «γνώσεις» της στιγμής ώστε να στηρίξουν την άποψή τους. Αλλά ο πραγματικός γνώστης δεν συμπεριφέρεται κατά αυτό τον τρόπο. Είχε ρωτηθεί κάποτε ο σοφός Σωκράτης αν τα γνώριζε όλα και εκείνος απάντησε «Γηράσκω αεί διδασκόμενος».

Ένας άνθρωπος που έχει την γνώση σπάνια θα δείξει μισαλλοδοξία και αδιαλαξία γιατί ένα από τα κέρδη του είναι η αναγνώριση πως όλοι οι άνθρωποι είναι όμοιοι παρά την φαινομενική διαφορά φυλής, χρώματος και γένους. Όπως έγραφε ο Γάλλος συγγραφέας R.Rolland «κατανοείς τα πάντα όταν δεν απεχθάνεσαι τίποτα». Η γνώση μεταξύ ανθρώπων με διαφορετική κουλτούρα και υπόβαθρο οδηγεί στην αμοιβαία κατανόηση και την δικαιοσύνη προς τους άλλους λαούς. Γίνεται έτσι ένα ισχυρό όπλο εναντίον του πολέμου των λαών και κάθε εμφύλιας σύρραξης επίσης. Η γνώση είναι τροφή στην λογική του ανθρώπου. Επιτρέπει σ'εκείνον που την κατέχει να αξιολογεί ορθά τα πράγματα και τις καταστάσεις και να έχει ξεκάθαρη σκέψη για κάθετι στη ζωή του. Μας διδάσκει ότι τίποτα δεν είναι απόλυτο και μας εμποδίζει να γινόμαστε ασαφείς ή να χάνουμε το μέτρο στη ζωή μας.

Η γνώση βοηθά γονείς, φίλους και δασκάλους να γίνουν καλύτεροι ενώ η ικανότητα του ορθώς διδάσκειν γίνεται ένα ισχυρό κίνητρο για κάθε υπεύθυνο άνθρωπο ώστε να μαθαίνει ολοένα περισσότερα και να ζει ορθά. Γιατί εκείνοι που διδάσκουν έχουν καθήκον να ερευνούν και όταν μεταδίδουν την γνώση τους

είναι σαν να προσφέρουν στους ανθρώπους ένα δώρο που οι ίδιοι δεν στερούνται. Γιατί η γνώση είναι η μοναδική πολύτιμη προσφορά που μπορεί να δοθεί και να δώσει χωρίς καμμία απώλεια.

Η γνώση γίνεται ένα όπλο για την καταπολέμηση του ανθρώπινου φόβου που συνοδεύει την άγνοια. Είναι το αντίδοτο στο δηλητήριο του φόβου ενώ η άγνοια είναι εκείνο που κρατά τον άνθρωπο στο σκοτάδι. «Κάθε σκοτάδι είναι πολύ χειρότερο από το ημίφως αλλά και το ημίφως είναι πολύ χειρότερο από το λαμπρό φως του ήλιου», όπως έγραφε ο θεολόγος και λόγιος του 19ου αιώνα Richard Whately. Εκείνοι, λοιπόν, που έχουν την γνώση γνωρίζουν πολύ καλά τι έχουν να αντιμετωπίσουν στη ζωή τους. Κατά κανόνα είναι ήρεμοι και απόλυτα βέβαιοι για το τι κάνουν κάθε δεδομένη στιγμή. Γνωρίζοντας τις τάσεις και τις ροπές του συνηθισμένου ανθρώπου είναι σε θέση να βοηθήσουν κάποιον να πετύχει την αυτοπειθαρχία, της οποίας η έλλειψη ευθύνεται για κάθε προσωπική δυστυχία.

Η γνώση είναι η μοναδική ίσως πηγή ευτυχίας η οποία αυξάνεται με την ηλικία του ανθρώπου. Η σταθερή αναζήτησή της είναι προστασία απέναντι στην αγωνία και την ανασφάλεια των γηρατειών που εξασθενούν και κάνουν ευάλωτους τους ανθρώπους. Επιπλέον είναι το μοναδικό πράγμα που μπορεί κάποια ημέρα μέσα από την πνευματική ωρίμανση και το σωματικό γήρας να φέρει σε πλήρη άνθηση την κατάσταση εκείνη του γίνεσθαι που ονομάζουμε σοφία. Για εκείνον ο οποίος ανήσυχος μέχρι τέλους αποκτά τελικά την σοφία, κάθε καταβαλλόμενη προσπάθεια και κάθε στιγμή της ζωής του την οποία αφιέρωσε στην έρευνα, την μελέτη και την αναζήτηση της πνευματικής γνώσης αξίζει πέρα για πέρα. Γιατί μια τέτοια κατάσταση αποτελεί για τον άνθρωπο αυτό – τον σοφό, την υπέρτατη ευτυχία...

TATTVALOKA)
The Theosophical Digest-Sept. to Dec 1999, p.28)

«Ένα μόνο καλό υπάρχει, η σωστή γνώση και ένα μόνο κακό, η αμάθεια»

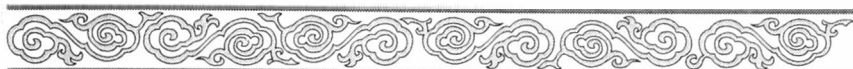
Σωκράτης (Διογ. Λαερτ. Βίοι Φιλ.ΙΙ,3)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ «RIG VEDA»

Ούτε υπήρχε τίποτα, ούτε και δεν υπήρχε. Ούτε ο λαμπρός ουρανός,
 Ούτε υπεράνω μας ο ευρύς των ουρανών ο θόλος.
 Τι όλα τα εκάλυπτε; Τι τα εφύλασσε; Τι τα έκρυπτε;
 Μήπως ήτο η χωρίς βυθό άβυσσος των υδάτων;
 Θάνατος δεν υπήρχεν- αλλ'όμως τίποτε αθάνατον δεν ήτο,
 Ούτε και τι που εχώριζε την ημέρα από την νύκτα.
 Το Μοναδικόν ανέπνεε, χωρίς πνοή, από τον Εαυτόν του,
 Ούτε υπήρχεν άλλο τι αφ' ότου αυτό υπήρχε,
 Το Σκότος εβασίλευε, και βυθισμένα, στην αρχή, ήσαν τα πάντα,
 Σ'ένα βαθύ σκοτάδι- σ'έναν ωκεανό χωρίς φώς.
 Το σπέρμα που εκοιμάτο ακόμη μεσ'το κάλυμμα,
 Ηνοίχθη, ως Μοναδική Φύσις, από την τρομερή την ζέστη.

Ποίος γνωρίζει το μυστικό; Ποίος το διεκήρυξεν εδώ;
 Από πού, από πού ήλθεν η πολλαπλή αυτή δημιουργία;
 Και αυτοί οι Θεοί πολύ πιο αργά έγιναν όντα.
 Ποίος γνωρίζει από πού ήλθεν αυτή η μεγάλη δημιουργία;
 Ποίος το γνωρίζει, από πού ήλθεν η άπειρος αυτή δημιουργία;
 Εάν η θέλησής Του εδημιούργησεν ή απέσχεν;
 Ο Μέγιστος Ορατικός που είναι στον ύψιστον τον ουρανό.
 Το ξέρει αναμφιβόλως-αλλά μπορεί και να μη το γνωρίζει.
 Παρατηρώντας μακράν εις την αιωνιότητα....
 Προτού τεθούν της γης τα θεμέλια

Υπήρχες. Και όταν η φλόξ η υπόγειος
 Θραύοντας την φυλακήν της, θα καταστρέψη του κόσμου την
 μορφή,
 Συ θα υπάρχης ακόμη, όπως και άλλοτε ήσο.
 Μεταβολή δεν θα γνωρίσης, όταν ο χρόνος πια δεν θα υπάρχη.
 Ώ ατέρμων σκέψις, Θεία Αιωνιότης!

ΜΥΗΣΗ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΣΟΦΙΑ

(Της Ιφ. Κασταμονίτη)

«Θάρσει αφού ενυπάρχει το θείον γένος εις τους εφήμερους ανθρώπους, προς τους οποίους η ιερά φύσις αποκαλύπτει αφθόνως την σοφίαν της. Αν δεν και εσύ κοινωνός του τυγχάνεις, θα γίνεις εγκρατής των όσων σε έχω προτρέψει και τότε των δεινών θ' απαλλαγείς αφού εξαγνίσεις πρώτα την ψυχή σου με ταύτα...

(Χρυσά Έπη Πυθαγορείων, στίχοι 63-66)

Η σοφία κατά τους Πυθαγόρειους είναι η επιστήμη της αλήθειας που ασχολείται με τα ωραία, τα πρώτα, τα θεϊκά και αμόλυντα και βρίσκεται στα άϋλα, τα μοναδικά και αιώνια όντα. Η σοφία για τον Πλάτωνα είναι η γνώση της αιτίας των όντων αλλά και το ίδιο το Θείον όπως έλεγε στον Φαίδωνα (82 c). «Το θείον είναι σοφία, ωραιότητα, αγαθότητα». Στην Επινόμίδα (974 b-d) διδάσκει ότι «η σοφία δραπετεύει από την στιγμή που κάποιος πλησιάζει όσα λέγονται επιστήμες και τέχνες ... και δεν καθίσταται σοφός όποιος τις κατέχει» Με αυτά τα λόγια ο Πλάτων τραβά μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στις γνώσεις και την γνώση. Οι γνώσεις και η σπουδή του εξωτερικού κόσμου πλουτίζουν το μυαλό του ανθρώπου, βελτιώνουν το επίπεδο της καθημερινής ζωής του και συχνά του παρέχουν μια σημαντική θέση στην κοινωνία. Εν τούτοις δεν αλλάζουν την ποιότητα της ανθρώπινης φύσης ούτε μπορούν να τον οδηγήσουν στον κόσμο του θείου γένους των Πυθαγορείων. Για την κατάκτηση της θείας σοφίας χρειάζεται κάτι παραπάνω από τις γνώσεις.

Τόσο στην αρχαιότητα όσο και στην μετέπειτα ιστορία του ανθρώπου συγκροτούντο σχολές φιλοσοφίας και εσωτερισμού όπου διδασκόταν η σε βάθος διείσδυση στην φύση όλων των

πραγμάτων. Σκοπός τους ήταν η συνειδητή και γρήγορη ανάπτυξη της ψυχικής και πνευματικής φύσης του ανθρώπου. Εκεί εγίνοντο δεκτοί μόνον οι αγνοί και γενναίοι εραστές της αλήθειας μετά από φοβερές, συχνά, δοκιμασίες. Γιατί η δειλή και ανεύθυνη φύση δεν είχε κανένα δικαίωμα πάνω στην αληθινή γνώση και αυτό φυσικά ισχύει πάντα. Ο δειλός άνθρωπος που συγκρατείται μόνο από τον φόβο, συμορφώνεται εξωτερικά ως προς τους τύπους και τους ηθικούς θεσμούς αλλά μένει πάντα κολλημένος στο γράμμα τους. Όση γνώση και αν του δοθεί δεν μπορεί να την συλλάβει και να διεισδύσει σ' αυτήν. Στερείται κατανόησης και συχνά εμποδίζει τους άλλους να αυξήσουν την δική τους. Υπήρχαν, λοιπόν αυστηροί κανόνες τόσο για την είσοδο όσο και για την παραμονή στις σχολές αυτές ή αδελφότητες, τους οποίους οι εισερχόμενοι όφειλαν να τηρούν ακόμη και επί ποινή θανάτου.

Στην σημερινή εποχή η πλειοψηφία των ανθρώπων αρκείται να αποδέχεται την εσωτερική και φιλοσοφική ζωή και διδασκαλία σαν εξαιρετικό θέμα διαλέξεων και συζητήσεων σε μορφωτικές και πνευματικές συγκεντρώσεις αλλά όχι σαν ιδέα που να κάνουν πράξη στη ζωή τους. Όμως ο μαθητευόμενος στην εσωτερική ζωή δεν μπορεί να ζει διαφορετικά παρά θέτοντας σταθερά σε εφαρμογή το φιλοσοφικό, εσωτερικό ιδεώδες στην καθημερινή ζωή του, παραμένοντας συνεπής και πρακτικός. Η σταθερότητα αυτή βέβαια είναι δύσκολο να αποκτηθεί γιατί η επιτυχία απαιτεί την χαλιναγώγηση της φύσης μας ώστε να αποβεί θετική και ωφέλιμη στο περιβάλλον κάθε στιγμή της ζωής μας. Απαιτεί να αντιμετωπίζουμε τα καθημερινά γεγονότα με τρόπο φιλοσοφικό και να εκριζώνουμε κάθετι επιβλαβές χωρίς να υπολογίζουμε την οδύνη και το κόστος για την ανθρώπινη προσωπικότητά μας. Μόνο με ένα τέτοιο τρόπο θα μπορέσει ο μαθητής να φθάσει σε μια άλλη εξελικτική βαθμίδα και να γίνει τελικά «κατ'Ουσία» μνημένος και όχι μόνο «κατ'όνομα» μνημένος.

Η Η.Ρ. Blavatsky στο «Κλειδί της Θεοσοφίας» κεφάλαιο Κ έλεγε σχετικά με τα παραπάνω ότι «ο αληθινός θεόσοφος οφείλει να ελέγξει και να κατακτήσει τον εαυτό του. Οφείλει σε κάθε περίπτωση της ζωής του να ακτινοβολεί τις ανώτερες εκείνες πνευματικές δυνάμεις που μόνον αυτές μπορούν να πραγματο-

ποιήσουν την αναγέννηση του ανθρώπου. Οφείλει να είναι ο ίδιος ένα κέντρο πνευματικής ενέργειας και πριν από όλα οφείλει να λησμονεί την προσωπικότητά του. Να παίρνει μέρος στην κοινή εργασία μαζί με τους αδελφούς του και να την βοηθά με όλες τις δυνάμεις του». Αργότερα όταν έγραψε την Φωνή της Σιγής, βιβλίο αφιερωμένο στους «πολύ ολίγους», αναφερόμενη στην Τρίτη από τις πύλες που οδηγούν στην αίθουσα της Θείας Σοφίας έλεγε: «το χρυσό κλειδί της πύλης αυτής (Santi) είναι η ήρεμη και γλυκειά υπομονή σε κάθε αντιξοότητα του βίου σου μαθητή. Η κατάσταση της καλοσύνης και το υπομονετικό χαμόγελο στις δύσκολες στιγμές είναι αναγκαία για να ανοίξεις την πόρτα. Μην προσπεράσεις βιαστικά. Κοίταξε τους Σοφούς. Δεν ταράζουν την γαλήνη τους και αν ακόμη γύρω τους μαίνεται η καταιγίδα και η καταστροφή: Η απάθεια που θα υπάρχει μέσα σου σαν αποτέλεσμα της βαθιάς κατανόησης των προβλημάτων σου θα είναι πάντοτε το προϊόν μιας ήρεμης υπομονής. Και είναι πάντα αναγκαίο, μαθητή, να υπάρχει μια γλυκειά γαλήνη στην στιγμιαία τοποθέτησή σου απέναντι και στα πιο ασήμαντα ζητήματα της ζωής σου».

Τα λόγια αυτά δεν είναι τυχαία αλλά αποτελούν μια νύξη για τον αγώνα που οφείλει να κάνει κάθε μαθητής ο οποίος επιθυμεί να βαδίζει την ατραπό που οδηγεί στη Θεία Σοφία ώστε να παραδοθεί η τριπλή ζωή του – φυσική, ψυχική, νοητική- στη πνευματική του φύση. Διότι «στο γένος των θεών δεν επιτρέπεται να πηγαίνει εκείνος που δεν φιλοσόφησε και δεν έφυγε από τον κόσμο αυτό τέλεια καθαρός» (Φαίδων 246ε). Εκείνος, λοιπόν που ζει την φιλοσοφική ζωή θριαμβεύει καθημερινά πάνω στο κακό με καλοσύνη και ανεκτικότητα. Πάνω στο θυμό μη θυμώνοντας. Πάνω στο ψέμα με την αλήθεια γιατί η αλήθεια και η σοφία είναι τα μόνα αθάνατα αποκτήματα. Έτσι χάνει από τα μάτια του τα δόγματα, τις ιδιαίτερες θρησκείες και τις πάμπολλες θεωρίες χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν τις σέβεται. Αντίθετα γνωρίζει πολύ καλά ότι κάτω από όλες κρύβεται η Μία Αλήθεια και ότι όλες προέρχονται από τον ίδιο σπόρο τον σπόρο, του Δένδρου της Θείας Σοφίας.

Πάνω σε αυτό τον πλανήτη, πηγή και πνευματική καρδιά της Θείας Σοφίας είναι η Μεγάλη Λευκή Αδελφότητα από την οποία ρέει αδιάκοπα η έμπνευση και η φώτιση. Από εκεί φθάνουν όλα τα τμήματα της αλήθειας, τα ψείγματα του χρυσού που κρύβονται στις θρησκείες των λαών. Σαν μητέρα σχολή της Θείας Σοφίας η Μεγάλη Λευκή Αδελφότητα στέλνει τις ενέργειές της προς όλες τις σχολές που υπήρξαν, υπάρχουν και θα υπάρχουν στο γήινο πεδίο όταν τα μέλη των σχολών αυτών καταγίνονται στις προσπαθειές τους με ειλικρίνεια καρδιάς και αδελφοσύνη. Απολυτρωμένες ψυχές οι ίδιοι, σαν Συλλογική πηγή Αγάπης και Σοφίας χωρίς διάκριση φυλής, χρώματος και εθνικότητας, οι Σεβάσμιοι Πνευματικοί Αδελφοί μας κινούνται και εργάζονται αρμονικά σε χώρους πνευματικής συνείδησης όπου δεν υπάρχει χωρόχρονος όπως εμείς τον αντιλαμβανόμαστε στο γήινο πεδίο. Σιωπηλοί βοηθοί του Λόγου στέκονται πίσω από το πανόραμα του κόσμου με πλήρη επίγνωση και αυταπάρηση και αποτελούν το φως, την Δόξα και την Ισχύ του Μεγάλου Κύκλου της Ειρήνης πάνω στον πλανήτη μας. Διαφυλάσσουν την αληθινή γνώση και περιμένουν να κτυπήσει ο μαθητής την πόρτα τους με τον σωστό τρόπο και τον σωστό κύπο. «Κρούετε και ανοιγήσετε υμίν, ζητείτε και ευρήσετε», όπως γράφουν τα Ευαγγέλια (Ματθ. 7,8) αλλά η κρούση εκείνου που γνωρίζει γίνεται πάντα με καθαρή καρδιά. Σε εκείνον που κρούει ορθά τα Μεγάλα Όντα δίδουν την σοφία τους όχι από συναισθηματισμό που είναι ανθρωπίνη, ιδιότητα αλλά γιατί ενδιαφέρονται να μεταδώσουν την θεία σοφία μόνο σε εκείνους που είναι καλά προετοιμασμένοι να την δεχθούν. «Πολλοί γαρ οι κλητοί, ολίγοι δε οι εκλεκτοί» (Ματθ. 20,16)

Όταν η πύλη ανοιχθεί ο μαθητής ανεβαίνει τα σκαλοπάτια που οδηγούν στα ενδότερα του Ναού, στην Ιερή Αίθουσα της Θείας Σοφίας. Του υποδεικνύεται εκεί ο Ιερός Χρυσός, το Μαγιστάριο του Ήλιου και το Τέλεσμα, ο δρόμος για τα Άγια των Αγίων όπου ενοικεί η Μεγάλη Αλήθεια. Καρπός της αίθουσας αυτής είναι η μήση στη γνώση της Μίας Ψυχής που λέει στον μυσούμενο ότι αυτός είναι ο δρόμος και ότι η αποκατάσταση αυτού που υπάρχει, είναι Ενότητα. Μέσα στην Μεγάλη Ενότητα ο μα-

θητής πραγματώνει τον εαυτό του αναλλώνοντας την ύλη με το καθαρτήριο πυρ. Το σκοτάδι με το πνευματικό φως, τον θάνατο με την Αιώνια Ζωή. Αποκτά εκεί την διαισθητική (Βουδική) αντίληψη της Αλήθειας χωρίς την περαιτέρω επέμβαση της λογικής (Μανασική αντίληψη). Μέσα του πλέον λαμβάνει χώρα η βαθμιαία συγχώνευση όλων των ατραπών του μυστικισμού, του ορθολογισμού και του αποκρυφισμού. Γνωρίζει τώρα με ποιο τρόπο καλείται η ψυχή του και στρέφεται προς Εκείνον που τον καλεί. Γνωρίζοντας δέχεται το κάλεσμα, ανέρχεται προς Εκείνον και εκτελεί το θέλημα Εκείνου. Γνωρίζει την φωνή της Σιγής.

Προχωρώντας προς την Αρμονία και τον Προϋπάρχοντα, όταν βαπτισθεί στο τέλος της αίθουσας της Θείας Σοφίας **«ενδύεται το ένδυμα Εκείνων που δεν το αποβάλλουν»**, όπως λέγουν οι Γνωστικοί (Ναγκ Χαμμαντί, κωδ. ΙΙΙ, στίχοι 127-129). **«Γιατί όσοι περιβάλλονται με αυτό και όσοι δέχονται την λύτρωση από την άγνοια, συνεχίζουν να το φορούν»**. Αποκαλείται το ένδυμα αυτό **Έπικήρυξη της Αλήθειας που δεν εκπίπτει**. Με αταλάντευτο και αμετακίνητο τρόπο κρατά εκείνους που έχουν δεχθεί την αποκατάσταση και προσηλώνονται στην Αλήθεια. Ονομάζεται επίσης **«Σιγή»** λόγω της ηρεμίας και της αταραξίας που επιφέρει και είναι το ένδυμα του Αγίου Βοδισάτβα και του Μεταμορφωμένου Ιησού. Ονομάζεται ακόμη **«Φως που δεν δύνει και που είναι πύρινο μα δίχως φλόγες»**, αφού δεν εκπέμπει αυτό το ίδιο φως, αλλά Εκείνοι που το ενδύονται γίνονται Φως. Ονομάζεται, τέλος, **«Αιώνια Ζωή»** που σημαίνει Αθανασία.

«Εις τους ωρίμους κηρύττομεν και σοφίαν, αλλά σοφίαν όχι του κόσμου αυτού, ούτε των αρχόντων του κόσμου αυτού..... αλλά μυστικήν σοφίαν του Θεού που είναι κρυμμένη και των οποίων προώρησε ο Θεός προ των αιώνων προς δόξαν μας»

(Απ. Παύλος, προς Κορινθίους Α, 2,6)

Ελληνική φιλοσοφία. Από το 6ο αιώνα π.Χ. μέχρι τον 3ο αιώνα π.Χ.
Πλάτωνας (427-347 π.Χ.), Αριστοτέλης (384-322 π.Χ.), Σωκράτης (470-399 π.Χ.)
Αλέξανδρος Γουλιέλμος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Στα αρχαία ελληνικά κείμενα

Ηρώ Τζιοβάρα-Ζάραγκα

Η ετυμολογία της λέξεως ορίζει και την σημασία της. Έχουμε δηλ. εν προκειμένω ταύτιση του σημαίνοντος και του σημαινόμενου.

Θεόν + φαίνεσθαι, όπου το «φαίνεσθαι» σημαίνει φανέρωση, εμφάνιση κάποιας θεότητας και μάλιστα εν **σαρκί**.

Επομένως όταν ομιλούμε για θεοφάνεια, όπως εμφανίζεται στα αρχαία κείμενα πρέπει να αναζητήσουμε **πότε, πώς και πού**,

επίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες ότι εμφανιζόταν ο Θεός στην γη, ορατός τουλάχιστον, για μερικούς κοινούς θνητούς και σε ποιες περιπτώσεις.

Ήδη υπάρχουν παλαιές λέξεις καταγεγραμμένες σε κείμενα ή επιγραφές που υποδηλώνουν την πίστη των Αρχαίων σε τέτοιου είδους θεϊκές εμφανίσεις.

Από την επιγραφή των Δελφών καταγράφουμε τα **«Θεοφάνεια Ιερά»**, ήτοι εορτή καθ'ην το άγαλμα του Απόλλωνος ή και άλλων Θεών εδεικνύετο εις τον λαόν, ενώ στα Άδυτα των Αδύτων οι θεοφάντορες = ιερείς, ψάλλοντας **«θεοφάντορας ύμνους»** επικοινωνούσαν άμεσα κατά τους ισχυρισμούς τους με τον θεϊκό Απόλλωνα.

Για να επιτευχθεί βεβαίως μία Θεοφάνεια προϋποθέτει κάποια ιερότητα. Εδώ πρέπει να προσδιορίσουμε την έννοια του **«ιερού»** κατά την αρχαιότητα που διαφέρει σημαντικά από την έννοια που δίδουμε σήμερα στην λέξη.

Το αρχαϊκό ιερό **«ο ωμός δαίμων»** συνάπτεται αρρήκτως με το μίasma, δηλ. το ανίερων. Από την διαλεκτική σχέση των δύο εννοιών προκύπτει η ιεροφάνεια, ως το πρότυπον της Θεοφανείας.

«Ιεροφάνειες» τιτλοφορούμε τα στοιχεία που κάθε ένα αποκαλύπτει μία ιδιότητα του ιερού, δηλ. η τελετουργία, ο μύθος, η κοσμογονία ή ένας θεός αποτελούν μια ιεροφάνεια, δηλ. μία εκδήλωση του ιερού μέσα στον πνευματικό κόσμο εκείνων που το δέχτηκαν.

Ένα σύμβολο μπορεί να θεωρηθεί σαν εκδήλωση του ιερού και στους αρχαϊκούς πολιτισμούς θεωρήθηκαν ως ισάριθμα είδη ιερότητας, οι εποχές, οι ρυθμοί, οι πέτρες, αφού βεβαίως **«κάτι»** συνετέλεσε στο να εξελιχθεί σε ιεροφάνεια μία δεδομένη στιγμή.

Π.χ. Μία **ιερή πέτρα**, λατρεύτηκε όταν έπαψε να θεωρείται απλή πέτρα, δηλ. ξέφυγε για την συνείδηση των ανθρώπων, από την φυσική του κατάσταση. Ένα αντικείμενο γίνεται ιερό στο μέτρο που ενσωματώνει κάτι διαφορετικό από αυτό το ίδιο.

Πάντα μία ιεροφάνεια προϋποθέτει μία επιλογή, μία ξεκά-

θαρη απόσπαση του ιεροφανειακού αντικειμένου από το υπόλοιπο περιβάλλον του.

Το ιερό εκδηλώνεται πάντοτε μέσα από κάτι, το γεγονός αν αυτό το κάτι είναι ένα αντικείμενο της άμεσης πραγματικότητας (ένα βρέτας-ξόανον) ή ένα αντικείμενο της Κοσμικής απεραντοσύνης (Σελήνη-Ήλιος κτλ) ή μία θεϊκή μορφή, ένα σύμβολο, ένας ηθικός νόμος ή και μία ιδέα, δεν διαφοροποιεί την έννοια της ιεροφάνειας, κάτι που κατέστη ιερόν- και διατηρεί την εγκυρότητά του, αφού σε όλες τις περιπτώσεις το εκδηλούμενο ιερό περιορίστηκε, ξεχώρισε και ενσωματώθηκε.

Αυτή η παράδοση πράξη των ενσωματώσεων, καθιστά δυνατό κάθε είδος-ιεροφανείας από τις πιο στοιχειώδεις (εμφάνιση κάποιου Θεού σε μία δεδομένη στιγμή κάποιου θνητού) έως την υπέρτατη ενσάρκωση του Λόγου και τούτο συναντάται σ'ολόκληρη την ιστορία των θρησκειών. Κάθε υλικό αντικείμενο που λάτρεψε ο λαός από αιώνες καθίσταται ιερό, αφού ενσωματώθηκε με την Επιφάνεια του υπερτάτου όντος το οποίο αν και Αιώνιον, Απόλυτον και ελεύθερον εκδηλώθηκε μέσα σ'ένα τμήμα της ύλης, προσωρινό συναποθηκευμένο, πάντοτε δε από αγάπη για τους ανθρώπους.

Η ενσωμάτωση της θεότητας φανερώνει την ανεξαρτησία της να πάρει οποιαδήποτε μορφή ή σχήμα – προκειμένου να εμφανισθεί στα γήινα όντα.

Στην αρχαία Ελληνική παράδοση διασώζονται πρώτον στο μυθολογικό επίπεδο πολλές εμφανίσεις Θεών που καθιστούν και τους χώρους της παρουσίας των **θεοβάδιστους και επομένως ιερούς**.

Στο μυθικό παρελθόν το μη δηλ. καταγεγραμμένο, αλλά μόνον εγχάρακτο στην μνήμη των ελλ. Φύλων, έχουμε συχνά εμφανίσεις θεοτήτων που πάντοτε η ενσωμάτωσή τους έχει **σωτηριολογικό** στόχο. Δηλαδή ο Θεός εμφανίζεται δια να βοηθήσει κάποιον θνητό και συνήθως εμφανίζεται, υιοθετώντας την ξεπερασμένη γι'αυτόν μορφή ύπαρξης.

Π.χ. Η Δήμητρα εμφανίζεται ως γραία τροφός στα Ανάκτο-

ρα του Κελεού, του βασιλιά της Ευωδιαστής Ελευσίνας, για τον γιο του Τριπτόλεμο (ο μύθος αποτέλεσε τη βάση των Ελευσινίων Μυστηρίων. Θαυμάσιο ανάγλυφο το τρίπτυχο Δήμητρα- Περσεφόνη-Τριπτόλεμος).

Οι Ελληνικοί Μύθοι βρίθουν από περιστατικά όπου Θεοί εμφανίζονται σε κοινούς θνητούς κατά το πλείστον με άλλη μορφή – «**δεινόν τον Θεόν όψεσθαι**» όρα και Σεμέλη- είτε δηλαδή παίρνουν τη μορφή κάποιου απόντος φίλου, είτε με εκδήλωση κάποιας ιδιότητας Π.χ. Ποσειδών : Πηγή, Ήφαιστος= Πυρ,

Ίρις-Ερμής= Αήρ κτλ

Καθώς ο μύθος αφηγείται περιστατικά που έγιναν «**κατ'αρχήν**» δηλ. στις αρχές σε μία **άχρονη** και **αρχέγονη** στιγμή, σ'ένα διάστημα ιερού χρόνου, ο θνητός που τον ακούει πραγματώνει ξανά, ως ένα σημείο, τον ιερόν χρόνο, και μπορεί να αρθεί πάνω από τα υλικά και γήινα και να αντικρούσει μία σπίθα από την θεότητα (Πλούταρχος «περί Μυστηρίων», ο χρόνος και ο χώρος της μυστικής πράξεως επαναβιώνει)

Αυτή την πίστη της άμεσης επαφής του ανθρώπου με την θεότητα την βρίσκουμε σχεδόν σ'όλο το μυθολογικό πλούτο της αρχαιότητας.

Από την μυθολογική αφήγηση πέρασε βεβαίως στην Γραμματολογία και την Τέχνη.

Ας δούμε πως δύναται να εμφανισθεί το θείον στα Ομηρικά Έπη.

Α) Άμεσα: Κάποιος Θεός (Απόλλων, Αθηνά, Ερμής) εμφανιζόμενος εκκινεί την πράξη – δράση.

Π.χ. Στην Ιλιάδα ο Απόλλων κατόπιν αιτήσεως του ιερέα Χρύση τον ωθεί στο να επισκεφθεί το στρατόπεδο του Αγαμέμνονα για να ζητήσει δικαιοσύνη (Ο Θεός είναι βεβαίως παρών)

Ο Τηλέμαχος ξεκινά την αναζήτηση του Πατρός Οδυσσέα κατά προτροπήν της Αθηνάς που εμφανίζεται στην Ιθάκη με τη μορφή του Μέντη ηγήτορος των Ταφίων. Ο θνητός στην αρχή δεν υποψιάζεται την θεϊκή παρουσία, νομίζει ότι έχει κοντά κάποιο φιλικό πρόσωπο. Όμως πάντα στο τέλος αντιλαμβάνεται την

αλήθεια.

Εικόνα ποιητική εμφανίσεως θεότητας έχουμε και στην διάσωση του Οδυσσέα, ενώ θαλασσοδέρνεται, από την Λευκοθέα την κόρη του Πρωτέα ή Κάδμου (Ινώ), που του πετά τον πέπλο της (Κάβειροι: μαντήλι-μεμνημένος) Από την εμφάνιση του Θεού έως και την αναγνώρισή του από τον θνητό μεσολαβεί μία διαδικασία σχεδόν κυκλική, με – τεχνική του μυστικισμού, δηλ. θεοφάνεια- προτροπή + εκκίνηση της πράξεως- αναγνώριση της θεοφάνειας.

Β) Έμμεσα: 1) Ο ομηρικός ήρωας ζητεί κάποιο χρησμό, πχ Αγαμέμνων – Άρτεμις, με την μεσολάβηση του μάντη δέχεται το θεϊκό μήνυμα. Θεοσημία-Διοσημία- Αυλίδα- Κάλχας.

2) Κατ'όναρ: Ο Πρίαμος κατά προτροπήν της Ίριδος σταλμένης από τους Θεούς (εμφανίζεται στο όνειρο του Πριάμου) σπεύδει στο στρατόπεδο του Αχιλλέα για να ζητήσει το πτώμα του Έκτορα (ω 224 κ.ε.)

Το άρμα του δυστυχισμένου Πριάμου το οδηγεί ο ίδιος ο Ερμής. Η Ιλιάδα αρχίζει με μία ικεσία του Χρύση για την σκλαβωμένη κόρη του και τελειώνει πάλι με την ικεσία του Πριάμου για τον νεκρό γιο του. Και τα δυο περιστατικά εκκινούν με μία θεοφάνεια.

Πλήρη εμφανίσεων Θεών είναι τα ομηρικά έπη. Κάθε εμφάνιση προϊδεάζει κάποιο επεισόδιο. Κοινός συντελεστής είναι το ενδιαφέρον των Θεών για τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Ως αθάνατοι όμως οι Θεοί αποτελούν μέρος ενός διαφορετικού κόσμου. Κάθε φορά που γίνεται λόγος για κάποιο Θεό προβάλλει στον ορίζοντα η αίγλη της μεγαλοσύνης τους.

Όλοι οι Θεοί είναι μορφές περιλάμπρες, εκθαμπωτικά ωραίες, λουσμένες στο Φως. Έτσι άλλωστε εξηγείται και η ταραχή που προκαλούν, όταν ξαφνικά αποκαλύπτονται με την πραγματική μορφή τους σε κάποιον θνητό. Ας θυμηθούμε την Σεμέλη και τον αστροποβόλο Δία, την Δήμητρα και τον τρομοκρατημένο Κελεό κ.π. άλλα.

Στα ομηρικά έπη και ιδίως στην Ιλιάδα, η δράση γίνεται σε

δύο επίπεδα, στο γήινο όπου δρουν οι θνητοί και στο ουράνιο όπου οι Θεοί παίρνουν τις αποφάσεις. Παρ'όλη όμως την επέμβαση των Θεών στα ανθρώπινα και την υπογράμμιση της θεικής παντοδυναμίας, οι ομηρικοί ήρωες δρουν αυτόβουλα χωρίς ούτε επί ελάχιστον να χάνεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Η Αθηνά «ήκα μάλα ψύξασα» (φυσώντας με ανάλαφρη πνοή), Ιλιάδα Υ, εκτρέπει το δόρυ που θα χτυπούσε τον Αχιλλέα και ο Απόλλων «ρεία μάλ'ως τε Θεός» εύκολα σαν Θεός, περιβάλλει με πυκνή ομίχλη τον Έκτορα για να τον σώσει.

Τα παραδείγματα θα μπορούσαν να είναι πολλά. Ανακεφαλαιώνοντας τα της εμφανίσεως του υπερφυσικού στοιχείου στα ομηρικά έπη καταλήγουμε: οι θεοί έχουν τη δύναμη να μεταμορφώνονται σε οτιδήποτε, να μετακινούνται έξω από τον συμβατό χώρο και χρόνο, να αποκοιμίζονται και να αφυπνίζουν τους θνητούς, για να τους σώσουν ή και να τους αφανίσουν (βλ. Πρωτεύς-Δίας και οι μεταμορφώσεις του προκειμένου να σμίξει με κοινές θνητές).

Στα ομηρικά έπη το φυσικό ανθρώπινο στοιχείο προσεγγίζει το υπερφυσικό, το θεικό, συνδυάζεται μ'αυτό και το επικαλύπτει.

Την προσφυγή στο υπερφυσικό στοιχείο την συναντούμε και στην Οδύσσεια. Γίνεται δε πιο έντονο την στιγμή μίας τελικής αναμέτρησης π.χ. το φως που πλημμυρίζει το παλάτι- στους στίχους 33-43 της ραψωδίας και τα θαύματα της Θεάς Αθηνάς στο Χ καθώς επιδεικνύει την ασπίδα της.

Στην Οδύσσεια η **Θεοφάνεια** πηγάζει από ένα σύμπαν μαγικό, κατοικημένο από θεότητες αινιγματικές, που βρίσκονται στο μέσον μίας οντολογικής κλίμακας μεταξύ των ανθρώπων και των Θεών του Ολύμπου.

Στις τραγωδίες συχνά εμπλέκεται κάποιος Θεός με τον «**θεο-είκελον**» ήρωα.

Συγκεκριμένα στις τραγωγίες του Αισχύλου οι «Θεοφάνειες» καθορίζουν την δράση. Π.χ. Στον «Προμηθέα» ο απών Δίας είναι πάντοτε παρών, όχι μόνον με τους αντιπροσώπους του (Ήφαιστο, Ωκεανίδες κτλ) αλλά και με την διαρκή παρέμβασή

του (όρα τις αστραπές του τέλους).

Στην Τριλογία «Ορέστεια» η Αθηνά κινεί τα νήματα και η ίδια λυτρώνει «**ψήφος της Αθηνάς**» τον Ορέστη (Ἄρειος Πάγος).

Στις τραγωδίες του Σοφοκλής η εμφάνιση του θείου είναι διάχυτος: ο Θεός **αποκαλύπτει** και **αποκαλύπτεται** μέσω των διοσημιών του Τειρεσία («Οιδίποδες») ή των μαντείων. Στον Ευριπίδη τον νεοτεριστή- παρ'όλη την ρεαλιστικότερη απεικόνιση των δρωμένων, η κατάληξη των τραγωδιών του γίνεται ως επί το πλείστον με τον από μηχανής Θεό αλλά και η πλοκή ξεκινά είτε από κάποιο θεϊκό σημάδι (Ιφιγένεια εν Αυλίδι) ή από κάποιο όνειρο (Ιφιγένεια εν Ταύροις) ή από κάποια μαντεία.

Εκεί όμως που η **Θεοφάνεια** είναι **βαθεία πίστη** για τον αρχαίο Έλληνα και βεβαία διαπίστωση είναι στα Μαντεία και στα Μυστήρια.

Συγκεκριμένα, στο Τροφώνιον Μαντεϊόν ήταν πανθομολογούμενη η πίστη ότι όποιος επισκέπτης κατόρθωνε να νικήσει τον φόβο του υπογείου ταξιδιού στο άδυτο του άντρου, ερχόταν κατά πρόσωπον με τον Τροφώνιον, αρχαίο έκπτωτο Θεό στην τάξη των ηρώων «Εν Τροφωνίω μεμάντευται...»

Αλλά και στα Μυστήρια η τελική κατάληξη ήταν η **Ελοπτεία**: δηλ. η θέαση του Θείου, αφού «ο προς μύησιν» είχε περάσει τα πολλαπλά στάδια της Μυήσεως: άμμορος=βέβηλος, ατελής=μύστης Α'βαθμού = επόπτης= «όπωπεν», ήπατος βαθμός Μυήσεως.

Ο W.Otto στο έργο του «Die Götter Griechenlands» (Οι θεοί της Ελλάδος) παρατηρεί πόσο δύσκολο είναι για τον σύγχρονο άνθρωπο να συλλάβει την ιερότητα των **«τελείων μορφών»** μια από τις κατηγορίες του ιερού και της Θεοφανείας των, πολύ διαδεδομένη στην αρχαία Ελλάδα.

Όμως ο άνθρωπος είναι αμετάκλητα αιχμάλωτος των αρχετυπικών του διαισθήσεων, των δημιουργημένων μιά συγκεκριμένη στιγμή, όταν ο ίδιος απέκτησε συνείδηση της θέσεώς του στον κόσμο.

Το απόλυτο δεν μπορεί να αφανισθεί. Η αρχαϊκή πνευματι-

κότητα επιζεί, όχι ίσως σαν πράξη, σίγουρα όμως σαν δημιουργική νοσταλγία αυτόνομων αξιών: της τέχνης, της λογοτεχνίας, της επιστήμης αλλά και του αιωρούμενου στην ανθρώπινη ψυχή μυστικισμού.

Ανακεφαλαίωσης

1. Για τον αρχαίο Έλληνα, αυτό που κάνει μία Δύναμη Θεότητα είναι το γεγονός ότι συγκεντρώνει υπό την εξουσία της μία σειρά εκδηλώσεων, σαφώς διακριτών. Ο Θεός εκδηλώνεται στο σύνολον του Σύμπαντος Κόσμου με όλα εκείνα τα στοιχεία που φέρουν την σφραγίδα μιας εμφανούς ανωτερότητας, μίας υπεροχής. Η λατρεία σ' αυτήν τη δύναμη δεν έχει ανάγκη άλλης αιτιολόγησης από την ύπαρξή της.

2. Η ελληνική θρησκεία της αρχαϊκής και κλασικής περιόδου εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά βυθίζει τις ρίζες της σε μία πρωτοελληνική παράδοση χωρίς δογματικό χαρακτήρα. Καμία μορφή θεϊκής αποκαλύψεως δεν της είναι αναγκαία. Ο Έλληνας δεν γνώρισε ούτε Προφήτη ούτε Μεσσία. Αρκέστηκε στην αίσθηση ότι το θείον υπάρχει.

3. Τοποθετεί το Θείον πέραν της νοήσεως στο αίσθημα του **ιερού δέους** που δοκιμάζει ο άνθρωπος όταν έρχεται αντιμέτωπος με την αδιάσειστη απόδειξη της παράδοξης παρουσίας του υπερφυσικού. Αυτό το δέος το δηλώνει με την εξαίσια λέξη: **Θάμβος** – όπου παράλληλα υπάρχει το θαυμάζειν=απορείν αλλά και η έκπληξη από την φωτεινότητα που εκπέμπει.

4. Με την τελετουργία πιστοποιείται η εμπειρία του «**θείου**» ως υπεράνθρωπης Δύναμης (το κρείττον): το «δαιμόνιον» τρεις είναι οι τρόποι μέσω των οποίων δηλώνεται η θρησκευτική εμπειρία των αρχαίων Ελλήνων: Μύθος – Λόγος, Τελετουργία-Δράσις + Μήσις, Εικαστική Τέχνη – Εικόνα, αναπαράσταση.

5. Ο **μύθος** γέμει θεοφανείων. Οι Θεοί εμφανίζονται με ποικίλες μορφές στους θνητούς. Συνήθως με την μορφή κάποιου γνωρίμου – φίλου, κάποιου συμβουλάτορα αλλά και με την συμβολική της ιδιότητάς του (πυρ,φως,αήρ, κτλ) Ο Δίας πάντοτε

παίρνει την όψη κάποιου πτηνού ή ζώου (κατάλοιπο αρχετυπικό ή φυσικού φαινομένου) αετός= Γανυμήδης, ταύρος= Ευρώπη, βροχή-υετός=Δανάη. Βροντής ή Αστραπής = Σεμέλη.

6. Ζευς-Όμβριος-Υέτιος-Ούριος, Ευάνεμος, Αστραπαίος, Βροντών, Κεραύνιος.

Τελετουργία – Δράσις-Μύσις:

Αρχική τελετουργία η θυσία, αιματηρή-αναίμακτος=απαρχαί. Πάντα στο ύπαιθρον=Τέμενος,Βωμός, όπου ανεικονικά σύμβολα δηλώνουν το Θείον. Έμμεση εμφάνιση του Θεού που αποδέχεται ή απορρίπτει την προσφερόμενη θυσία. Συχνά αρπαγή του ιερού=σφαγίου (βλ. Ιφιγένεια εν Αυλίδι).

Εκεί όμως όπου ο θνητός αναζητεί και πιθανόν ευρίσκει τον Θεόν, Πρόσωπο με πρόσωπο είναι κατά την τέλεσιν των Μυστηρίων (Εποπτεία= επί όψομαι, ορώ).

Τέλος έχουμε την **Εικαστική αναπαράσταση εικόνα-τέχνη**. Οι Θεοί αναπαριστάνται στην τέχνη. Ανεικονικά σύμβολα-φυσικά αντικείμενα: δέντρα, βράχος, στύλοι-στήλες, πέτρες μπορούσαν αρχικά να δηλώνουν το θείον, πολύ πριν από τα καθαρά ανθρωπομορφικά αγάλματα. Εδήλωναν την παρουσία του θείου, διότι κάποια στιγμή ενέγραψαν **το ιερόν** στον χώρο των εγκοσμίων. (Δρυς= Δίας, Στήλη=κοσμικός άξων ουρανού, γης κτλ)

Πέτρες= λάας, λάας = λαός, Κάδμος.

Βεβαίως κάποτε εξελίχθησαν σε έργα τέχνης – δημιουργήματα υψιπετούς καλαισθησίας, όμως η θεϊκή παρουσία για τον πιστό ήταν εμφανής (ξόανα-Βρέτας).

Κάθε μορφή αναπαράστασης δηλώνει για την θεότητα που απεικονίζει έναν ιδιαίτερο τρόπο φανέρωσής του στους θνητούς, ασκεί δε μέσω των παραστάσεών του ένα είδος υπερφυσικής δύναμης, διασφαλίζοντας την επικοινωνία του Άνω με το Κάτω. Ο «αιεί μέγας, ο αιέν άνάξ Θεός» βρίσκεται εδώ.

Αριστοτέλους περί Αρετής:

Τα καλά πρέπει να επαινούνται και να ψέγωνται τα κακά.

Από τα καλά προβαδίζουν οι αρετές και από τα κακά οι κακίες.

Άξια επαινούν είναι και τα αίτια των αρετών και όσα ακολουθούν τις αρετές και όσα προέρχονται απ' αυτές καθώς και τα αποτελέσματά τους, ενώ τα αντίθετα είναι ψεκτά. Αν πάρουμε τριμερή την ψυχή, όπως πιστεύει ο Πλάτων, αρετή του λογικού είναι η φρόνηση, του συναισθηματικού η πραότητα και η ανδρεία, του επιθυμητικού η σωφροσύνη και η εγκράτεια και ολόκληρης της ψυχής, η δικαιοσύνη, η τάση προς την ελευθερία και η μεγαλοψυχία. Στο λογικό κακία είναι η αφροσύνη, στο συναισθηματικό η οξυθυμία και η δειλία και στο επιθυμητικό η ακολασία και το ασυγκράτητο, ενώ σε ολόκληρη την ψυχή η αδικία, η ανελευθερία και η μικροψυχία.

Η φρόνηση είναι αρετή του λογικού και προλείπει την τάση προς ευδαιμονία.

Πραότητα είναι αρετή του συναισθηματικού, όταν η οργή δεν πλημμυρίζει την ψυχή.

Ανδρεία είναι η αρετή επίσης του συναισθηματικού, όταν δύσκολα καταλαμβάνεται κανείς από φόβους για τον θάνατο.

Σωφροσύνη είναι αρετή του επιθυμητικού, όταν ο άνθρωπος δεν έχει τάσεις στις απολαύσεις φαύλων ηδονών.

Εγκράτεια είναι αρετή επίσης του επιθυμητικού, όταν η επιθυμία που ορμά προς φαύλες ηδονές χαλιναγωγείται από το λογικό.

Δικαιοσύνη είναι αρετή της ψυχής, που απονέμει στον καθένα ότι του αξίζει.

Ελευθεριότητα είναι ψυχική αρετή που εύκολα δαπανάται στο καλό.

Μεγαλοψυχία είναι αρετή της ψυχής, όταν μπορεί να υποφέρει και την ευτυχία και τη δυστυχία και τις τιμές και την ατίμωση.

ΘΕΟΣΟΦΙΑ: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ο Ινδός φιλόσοφος Ν.Σρι Ραμ, πατέρας της νυν προέδρου της Παγκόσμιας Θεοσοφικής Εταιρείας Ράντα Μπερνιέ, ο οποίος υπήρξε και ο ίδιος πρόεδρος της Παγκόσμιας Θεοσοφικής Εταιρείας από το 1953 έως το 1973, όταν επεσκέφθη την Ελλάδα το Σεπτέμβριο του 1962, έδωσε μια διάλεξη στα γραφεία μας με θέμα «Θεοσοφία: σύνθεση της αλήθειας», η οποία είχε ως εξής:

Είσθε όλοι οικείοι με τους τρεις αντικειμενικούς σκοπούς της Θεοσοφικής Εταιρείας.

Εκτός από την παγκόσμια αδελφότητα της ανθρωπότητας, δεν υπάρχει καμμία πίστη, την οποίαν να οφείλη ένα μέλος να προσυπογράψει. Και αυτή η παγκόσμια αδελφότης δεν αποτελεί πίστη, αλλά είναι μία αλήθεια, δυναμένη να αναγνωρισθή διαισθητικά.

Βέβαια, η Θεοσοφία έχει ένα περιεχόμενο σχετικό με την φύση του κόσμου και του ανθρώπου. Αλλά αυτό, με τους αντικειμενικούς σκοπούς της Εταιρείας, απλώς προσφέρεται προς μελέτην και έρευναν, χωρίς καμμία απολύτως δογματική έννοια. Διάφοροι συγγραφείς θεόσοφοι εκθέτουν μονάχα τις δικές τους αντιλήψεις, καθώς προέκυψαν αυτές είτε από τις μελέτες τους, είτε από πνευματική εμπειρία. Τίποτε από όλα αυτά δεν ενέχει

τίποτε το υποχρεωτικό για ένα μέλος. Μάλιστα ένα μέλος έχει δικαίωμα να ευρίσκεται μέσα στην Εταιρία και όμως να μην ασχολήται καθόλου με την Θεοσοφία.

Δεν υπάρχει λοιπόν τίποτε το δογματικό. Εάν συνέβαινε αλλιώς, η αλήθεια θα είχε τυποποιηθεί μια για πάντα. Και αυτό αποτελεί εμπόδιο για την πνευματική προόδο του ανθρώπου. Καθένας οφείλει να αυξάνει διαρκώς την κατανόησή του. Και να είναι κατανόηση που αναβλύζει από μέσα μας και όχι που έχει διδαχθεί εξωτερικά.

Η δόκτωρ Άννι Μπέζαντ, που υπήρξε για πολλά χρόνια πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρίας, απεκάλει την Θεοσοφία «η Αρχαία Σοφία». Με το να είναι αρχαία, δεν έπεται ότι είναι έξω από την εποχή μας. Η ζωή υφίστατο ίσως προ εκατομμυρίων ετών. Υφίσταται και τώρα. Αλλά επειδή υφίστατο από τόσο παλιά, δεν μπορεί να πούμε πως είναι έξω από την εποχή μας. Το ίδιο και με αυτήν την Σοφία: Είναι αρχαία, ωστόσο και νέα. Απεκλήθη η αγέραστη Σοφία.

Εάν εξετάσουμε την λέξη Θεοσοφία, σημαίνει την θεία ή πνευματική σοφία. Το ζήτημα είναι τί είναι πνευματικό, τί είναι πνεύμα.

Αν και χρησιμοποιούμε τις λέξεις αυτές, είμαστε μάλλον αόριστοι ως προς τη σημασία τους. Η λέξις «πνεύμα» σημαίνει κάτι που δεν είναι υλικό, που δεν προέρχεται από την ύλη. Δεν μπορείτε να το δήτε, καθώς βλέπετε τόσα πράγματα σ'επιστημονικά πειράματα. Μπορείτε όμως να έχετε την εμπειρία του εντός σας, στην ίδια σας την συνειδητότητα. Αλλά, όταν λέτε «σεις» ή «εγώ» ή «αυτός», τι εννοείτε ακριβώς; Σε τι αναφερόμεθα; Προφανώς, αναφερόμεθα σε κάτι που διαχωρίζει τον εαυτό του από τους άλλους. Σ'αυτό υπάρχει «το αίσθημά μου», «οι ιδέες μου», «οι δοξασίες μου», «τα αποκτήματά μου», «οι ανάγκες μου» κ.ο.κ.

Αυτό είναι πιο πολύ συναίσθημα, παρά ιδέα. Όλα όμως αυτά τα συναισθήματα, τα αναφερόμενα στο «εμόν», έχουν αναπτυχθεί από την επαφή μας με τις εξωτερικές συνθήκες. Έχουν αναπτυχθεί από την ιδιαίτερη εμπειρία που έχουμε περάσει. Έχω την

ιδέα πώς είμαι Ινδός και Ινδουϊστής. Σείς, προφανώς έχετε την ιδέα πώς είσθε Χριστιανός και Έλλην. Η ιδέα αυτή, είναι φανερό, ότι ήλθε από το περιβάλλον. Εάν λοιπόν εξετάσετε και τον «εαυτό», θα βρείτε ότι είναι προϊόν του περιβάλλοντος. Το σώμα μου είναι προϊόν του περιβάλλοντος. Ο πατέρας, η μητέρα, το κλίμα, η τροφή, όλ' αυτά μου έδωσαν το σώμα μου. Και αφού κτίσθηκε βήμα με βήμα, επίσης θα φθάσει σ' ένα τέλος. Πάν ότι έχει αρχή, ασφαλώς θα έχει και τέλος. Αλλά, εκείνο που δεν το νιώθουμε τόσο καλά, είναι ότι και ο νους μας επίσης είναι προϊόν του περιβάλλοντος. Και όταν λέγω ο νους, εννοώ τον νου μου και τον νου σας, έτσι όπως είναι. Όχι τον νου, σαν μία αρχή ή κατηγορία στη Φύση. Ο νους μου συνίσταται από διάφορες ιδέες, που έχω. Έχω ιδέες περί θρησκείας, πολιτικής, κοινωνικών θεμάτων και διάφορες ιδέες περί του εαυτού μου. Και πάνω σ' αυτές τις ιδέες, έχω συνήθως μια σειρά σκέψεων. Έχω συνηθίσει να σκέπτομαι κατά έναν ωρισμένο τρόπο. Γι' αυτό σκέπτομαι με τον τρόπο αυτόν, αυτόματα. Φυσικά, έχω επίσης ωρισμένες προσκολλήσεις σε μερικές ιδέες. Είμαι προσκολλημένος σ' αυτές διότι μου αρέσουν. Το ίδιο, καθώς είμαι προσκολλημένος σε ωρισμένα είδη τροφής. Έτσι, ο νους είναι μία σύνθεσις όλων αυτών των πραγμάτων. Και αφού είναι μία σύνθεσις, θα φθάσει κι' αυτός σε μία αποσύνθεση, σ' ένα τέλος.

Όταν λοιπόν προσπαθούμε να καταλάβωμε τον θάνατο, βλέπουμε ότι το φαινόμενο αυτό δεν είναι μόνον η διάλυσις του σώματος, αλλά επίσης η διάλυσις του ειδικού νου. Το σώμα είναι προϊόν του περιβάλλοντος, ο νους επίσης ανεπτύχθη μεσ' από τις επιδράσεις του περιβάλλοντος- αλλά υπάρχει κάτι που δεν είναι προϊόν περιβάλλοντος ή των άλλων υλικών συνθηκών. Αυτό ακριβώς αποκαλούμε ψυχή ή πνεύμα. Η ψυχή, όντως, είναι η ατομική έκφρασις ή εκδήλωσις του πνεύματος. Και όταν χρησιμοποιούμε τον όρο πνεύμα, πρέπει να το θεωρούμε σαν παγκόσμια και αυθύπαρκτη αρχή. Η Θεοσοφία είναι η σοφία που ερμηνεύει την φύση αυτού του Πνεύματος. Έτσι εγώ το αντιλαμβάνομαι. Είναι μόνον η δική μου κατανόησις. Νομίζω, θα μπορού-

σαμε να την ονομάσουμε «σοφία της ψυχής», που είναι όλως διάφορη από την εγκεφαλική γνώση.

Από αυτή την ύψιστη έννοια, η σοφία δεν μπορεί να επιζητηθεί.

Θα εκδηλωθεί μονάχη της, θα φυτρώσει στον καθένα. Διότι η σοφία αυτή είναι τελείως διάφορη από την γνώση. Μπορεί ένας να έχει μεγάλο ποσόν γνώσεων κι'όμως να είναι τέλεια άσοφος. Μπορεί να είναι πολυδιαβασμένος και πολύ ανόητος. Πιθανώτατα, όλοι σας θα έχετε υπ'όψει σας τέτοιες περιπτώσεις. Η σοφία που ανήκει στο πνεύμα θα εκδηλωθεί μονάχα, όταν παραπερισθούν τα εμπόδια. Η απομάκρυνσις των εμποδίων κάνει την φύση καθαρή. Εννοώ ανιδιοτελή, χωρίς «εγώ». Σε τέτοια φύση η σοφία εκδηλώνεται καθώς δρά.

Σε πολλές περιπτώσεις τίθεται το ερώτημα πώς να δράσει κανείς. Πολλοί άνθρωποι ενεργούν ανάλογα με τις προσωπικές τους αντιδράσεις, άλλοι ενεργούν για να προωθήσουν αυτό που καλούν προσωπικό συμφέρον. Προσωπικό συμφέρον είναι εκείνο, που διαχωρίζει τον εαυτό από τους άλλους. Αλλά, όταν υπάρχει σοφία, τότε, δίχως κανέναν υπολογισμό, εξ ενστίκτου, ξέρετε πώς να ενεργήσετε. Ακριβώς, όπως ένα πουλί πετάει χιλιάδες μίλια μακριά, οδηγούμενον από το ένστικτό του, έτσι και σ'ένα ανθρώπινο όν είναι δυνατόν, όταν είναι αμόλυντος ο νους του, να ενεργεί εξ ενστίκτου. Το ένστικτο είναι, πάντοτε, σωστό και σύγυρο. Το πουλί φθάνει στον προορισμό του. Παρ'όλες τις αντιξοότητες, αυτό θα προχωρήσει στο δρόμο του. Το ίδιο θα συμβεί και στο άτομον, όταν έχει το ένστικτο της ορθότητας. Θα ξέρει αμέσως πώς να ενεργήσει σε κάθε περίπτωση. Και στην δράση του καθενός προσώπου είναι ορατή η φύσις της σοφίας. Και όταν λέγω δράση, δεν εννοώ μονάχα την εξωτερική ενέργεια, διότι και η σκέψις και το αίσθημα είναι επίσης μορφές δράσεως. Έτσι λοιπόν η σοφία εκδηλώνεται και στον τρόπο του σκέπτεσθαι ενός ατόμου και ακόμη στον τρόπο του αισθάνεσθαι έναντι των συνανθρώπων και των πραγμάτων. Τούτη η σοφία, που έρχεται εκ των ένδον, δείχνει τι είναι με την ποιότητά της. Θα μπορούσαμε

να πούμε πως εκδηλώνεται με την ευωδία της, που δεν προέρχεται από κανένα τεχνητό άρωμα, αλλά από ουράνιο άρωμα.

Ώστε, από αυτή την άποψη, η Θεοσοφία είναι κάτι το πολύ λεπτό και δυσνόητο. Αλλά η δυσκολία έγκειται στο ότι προσπαθούμε να την πλησιάσουμε απ'έξω, αντί εσωτερικά.

Υπάρχει η ζωή και σ'όλη την εκδήλωσή της υπάρχει η μορφή. Το σύμπαν έχει μορφή και το κάθε τι στο σύμπαν έχει την μορφή του. Μπορεί να μελετήσει κανείς την μορφή και τις ενέργειές της. Δηλαδή, να μελετήσει το σχήμα, την έκφραση της μορφής. Και αυτό είναι ένας τρόπος για την κατανόηση. Όμως, ένας άλλος τρόπος είναι η κατανόησις της ζωής, που ενυπάρχει στην μορφή. Αυτό σημαίνει να κατανοήσει κανείς όχι μόνον την μορφή, αλλά και την ζωή που κρύβεται μέσα στην μορφή και τον τρόπο της εκδηλώσεώς της. Γι'αυτό το πράγμα απαιτείται διαφορετικό είδος κατανόησης. Πρέπει να γίνετε ένα μ'αυτή τη ζωή. Για να νιώσετε ένα άλλο πρόσωπο, στην πραγματικότητα, πρέπει να γίνετε ένα μαζί του. Αυτό, φυσικά, δεν είναι πολύ εύκολο.

Εάν αντικρύζουμε την μορφή της Αλήθειας, μπορούμε να αποκαλέσουμε την Θεοσοφία σύνθεση της Αλήθειας. Με τον όρο σύνθεση εννοούμε διάφορα στοιχεία, διάφορες αντιλήψεις. Με τον τρόπον αυτόν καταλαβαίνουμε την φύση των πραγμάτων, όπως απορροφώνται από τα έξω. Αλλά, όταν λέμε «σύνθεση της αλήθειας», ποια αλήθεια και αλήθεια για ποιό; Εννοούμε την αλήθεια για όλα τα πράγματα, ιδιαίτερα για τη ζωή και την συνειδητότητα. Παρ'όλο που η Θεοσοφία μπορεί να θεωρηθεί το άπαντον της αλήθειας, διότι περικλείει την υλική και τυπική όψη των πραγμάτων, προσπαθεί ειδικά να ερμηνεύσει την φύση της ζωής και την φύση της ανθρώπινης συνειδητότητας. Αυτό συζητείται στο πλείστον των θεοσοφικών βιβλίων. Μολονότι υπάρχουν πολλές πληροφορίες για την γένεση του σύμπαντος, διάφορες θεωρίες και απόψεις κλπ, όταν σκεπτόμεθα για την ζωή και την συνειδητότητα, βλέπουμε πως είναι αδύνατο να τις εννοήσουμε με απλές λέξεις. Όπως σ'ένα βιβλίο ψυχολογίας διαβάζοντας περί αγάπης, εάν δεν έχωμε γνωρίσει την αγάπη, δεν εννοούμε

τίποτε από τις λέξεις, έτσι και την ποιότητα της ζωής και της συνειδητότητας πρέπει να την γνωρίσουμε μονάχοι μας, με άμεσο τρόπο και όχι από πληροφορίες τρίτων ή από βιβλία. Την ίδια σας την φύση μπορείτε να την εννοήσετε άμεσα. Μπορείτε να εννοήσετε τα αισθήματά σας, τις αντιδράσεις σας. Μια τέτοια κατανόηση είναι απαραίτητη για να διάγετε σοφά. Διότι ο άνθρωπος είναι ένα όν με ζωή και συνειδητότητα. Φυσικά, μαζί τους υπάρχει και το αίσθημα του εγώ. Στην πραγματικότητα, δεν είναι παρά ένα συναίσθημα, μια ιδέα. Δεν έχει ουσιαστική ύπαρξη. Είναι ένα είδος αυταπάτης, που κρατάει για πολύ. Και όσο υπάρχει, προκαλεί συγκρούσεις ανάμεσα σε μένα και τους άλλους. Απαιτεί τόσα πράγματα, που δεν τα αποκτά. Διαρκώς είναι απογοητευμένον και παραπονεμένο. Γι' αυτό υπάρχει πάντοτε θλίψις. Αλλά, όταν το κατανοήσουμε αυτό, τότε υπάρχει εντός μας ελευθερία.

Και είναι ελευθερία πλήρης, όχι μερική. Αυτή δε η ελευθερία είναι προϋπόθεση της πλήρους ενημερότητας, είναι όρος του φωτισμού.

Όλοι μας υποτίθεται ότι είμαστε ξύπνιοι. Αλλά είμαστε ξύπνιοι εν μέρει. Μέχρις ενός σημείου ο νούς μας είναι κοιμισμένος ή νυσταλέος, επίσης ονειρευόμαστε διάφορα πράγματα, που δεν επαληθεύουν, ώστε η κατάστασής μας είναι εν μέρει ύπνωσις, εν μέρει ονειροπόλησις και εν μέρει μόνον εγρήγορσις.

Εκείνο, που χρειάζεται είναι η πλήρης και τελεία εγρήγορσις. Αυτή θα μας οδηγήσει στην πλήρη ενημερότητα, στον φωτισμό.

Επιμέλεια Α. Κωστοβασίλη

Λόγια από «Το κλειδί της Θεοσοφίας»

Ελ.Μπλαβάτσκι

«Το στεφάνι του μεταρρυθμιστή είναι πάντα στολισμένο με αγκάθια. Δεν μπορεί κανείς ακίνδυνα να γκρεμίση τα ερειπωμένα παλιά οικοδομήματα.»

Δεν παραδέχομαι την ύπαρξη προσωπικού ανθρωπόμορφου Θεού, που δεν είναι παρά η γιγάντια σκιά του ανθρώπου και όχι μάλιστα στην ανώτερή του όψη.

Κάθε επικοινωνία με τους πεθαμένους είναι νεκρομαντεία, μια πάρα πολύ επικίνδυνη απασχόληση. Ταράζει την ανάπαυση των ψυχών και εμποδίζει την εξελικτική τους ανάπτυξη προς ανώτερα πεδία.

Το καθήκον μας είναι να πίνουμε και την τελευταία σταγόνα από το γεμάτο ποτήρι της ζωής, χωρίς μεμψιμοιρίες. Να δρέπουμε στον δρόμο μας τα ρόδα, με σκοπό να προσφέρουμε το άρωμά τους στους άλλους και να κρατούμε τα αγκάθια για τον ευατό μας.

Το να επιζητή κανείς πολιτικές μεταρρυθμίσεις, χωρίς να έχει επιτύχει την αναμόρφωση της ανθρώπινης φύσης, είναι σαν ν'αδειάζει το καινούργιο κρασί σε παλιούς ασκούς. Ποτέ δεν θα επιτύχετε μια διαρκή κοινωνική μεταρρύθμιση, ενόσω θα κυβερνούν οι ίδιοι εγωιστικοί άνθρωποι.

Κυκλοφόρησε
η νέα έκδοση του κλασικού έργου
της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Το κλειδί της θεοσοφίας

Διατίθεται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,
Τ.Τ. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

ΟΙ ΘΕΟΣΟΦΟΙ ΚΑΙ Ο ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

C.Zinarajadasa

Προ ολίγων ημερών εις τον Αγ.Δομένικον ησθάνθηεν εν βαθύ και οδυνηρό πλήγμα. Εκάθητο εις την τράπεζαν κάποιος κύριος, ο οποίος έκαμε την εξής παρατήρησιν: «Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι Θεόσοφοι απαρνούνται τον Κρισναμούρτι!»

Εάν η εντύπωσις αυτή είναι πραγματική εις την σκέψιν του κοινού, τότε μερικοί από ημάς, οι οποίοι ειργάσθημεν τα τελευταία δέκα εννέα έτη εν μέσω των Θεοσόφων, πρέπει να έχωμεν σφάλει εις τας προσπαθείας μας. Εσφάλαμεν όμως;

Διότι, τι μας ζητεί ο Κρισναμούρτι να κάμωμεν; Να παύσωμεν να είμεθα Θεόσοφοι; Όχι, αλλά να γίνωμεν «εν με την Ζωήν» και να ιδώμεν το «Τέρμα» καθαρά και να βαδίσωμεν κατ'ευθείαν προς αυτό, όπως το βέλος πετά προς τον σκοπόν του. Το μήνυμα, όμως τούτο του Κρισναμούρτι είναι άραγε διαφορετικόν από ότι έδωσεν η Θεοσοφία; Τι άλλο διεκήρυξεν η Θεοσοφία, παρά ότι υπάρχει έν τέρμα δια τον καθένα, μία «Ζωή», με την οποίαν πρέπει να ενωθώμεν; Εάν το μήνυμα του Κρισναμούρτι φαίνεται να παραβιάζη το ιδανικόν, το κηρυσσόμενον υπό της Θεοσοφίας, τούτο συμβαίνει διότι το ιδανικό αυτό ποτέ δεν κατενοήθη πραγματικώς.

Ο Κρισναμούρτι κηρύσσει, ότι υπάρχει έν Τέρμα, το οποίον είναι η ένωσις με την Ζωήν. Βεβαιώνει ότι αυτός ελυτρώθη και αποτελεί ένα με την Ζωήν και παρακινεί τον καθένα εξ ημών να λυτρωθή και αυτός και ν'αποτελέση έν με την Ζωήν. Πώς όμως; Όχι βεβαίως ακολουθών τον Κρισναμούρτι, ούτε και φθάνων εις

το ιδικόν του τέρμα. Δι'αυτόν, το να ενωθή κανείς με την Ζωήν σημαίνει να βαδίζει από χώρας εις χώραν, κηρύσσων το Μήνυμα της ελευθερίας. Ζητεί, όμως όπως ο καθείς εκ των εκατομμυρίων που ευρίσκονται εις τον κόσμον ταξιδεύη από χώρας εις χώραν μιμούμενος αυτόν; Κατηγορηματικώς όχι! Ο Κρισναμούρτι ζητεί από τον καθένα να βαδίση ταχέως προς το Τέρμα του, καθείς προς το ιδικόν του. Η απολύτρωση, η ένωσις με την Ζωήν υπάρχει δια τον καθένα. Αλλ'ο Κρισναμούρτι δεν δίδει διαταγάς, ορίζων εις τον καθένα πού ευρίσκεται το Τέρμα. Απομένει εις το άτομον να το ανακαλύψη.

Εις το σημείον τούτο, πολλοί Θεόσοφοι σφάλλουν σήμερον, ακριβώς διότι εις το παρελθόν εν μέρει μόνον ηγνόησαν την Θεοσοφίαν. Πολλοί εθεώρησαν ως Τέρμα των το να γίνουν απλώς μαθηταί της Κυρίας Μπέζαντ. Μερικοί μάλιστα, γράφουν ακόμη και εις εμέ, παρακαλούντες να γίνουν μαθηταί μου. Αυτό έχει διδάξει η Θεοσοφία;

“Όταν ήμην ένδεκα ετών παιδί, πριν να έχω ακόμη καμμίαν ιδέαν περί Θεοσοφίας, είχον μίαν αόριστον οπτασίαν του Τέρματός μου (δεν έχει σημασίαν δι'ένα άλλον τι ήτο αυτό). Πριν γίνω δεκατεσσάρων ετών, το όραμα τούτο ήτο καθαρόν και σαφές. Και από τότε βαδίζω προς το Τέρμα μου, κοπιάζων, παλαιών, υποφέρων, δια να γίνω εν με την Ζωήν.

Αλήθεια, είμαι μαθητής ενός Διδασκάλου, τον οποίον αγαπώ παρά πολύ. Είναι όμως Ούτος το Τέρμα μου; Όχι, είναι ένα θαυμαστόν σημείον, που οδηγεί προς το Τέρμα μου, μία αλάνθαστος πυξίς, δια της οποίας θα οδηγηθώ προς το τέρμα μου.

Αλλά δεν είναι Αυτός το Τέρμα μου, δεν είναι το «δεκανίκι» μου και δεν με ημποδισεν από του να κάμω λάθη, ούτε από του να πονέσω.

Το Τέρμα εκείνο είναι σαφές. Και επειδή το βλέπω νυχθημερόν, κάτι από την δόξαν και την ωραιότητα και την δύναμίν του, καθώς και ο πόνος της αποστάσεως που με χωρίζει ακόμη από αυτό, είναι πάντοτε μαζί μου.

Ας ερωτήση κάθε Θεόσοφος τον ευατόν του: «Ποίον είναι λοιπόν, το Τέρμα μου; » και άς βαδίση κατόπιν προς αυτό, είτε

μέσα από την Θεοσοφικήν Εταιρίαν, είτε εκτός αυτής. Ο τόπος δεν έχει σημασίαν, διότι μία μόνον Ζωή υπάρχει- «μία άνευ ετέρας». Αλλ' ο καθείς πρέπει να ιδη το ιδικόν του Τέρμα, όχι το Τέρμα του Κρισναμούρτι, όχι το Τέρμα της κύριας Μπέζαντ, καθαρά, απ'ευθείας, μόνος του και δια τον ευατόν του.

Ο Κρισναμούρτι δεν θέλει μαθητάς. Αλλ'άς τον μιμηθώμεν εις τούτο- εις το να γίνωμεν εν με το Τέρμα μας, εν με την Ζωήν, κατά τον ιδικόν μας τρόπον. Τότε θα ιδώμεν, ότι δεν υπάρχει αντίθεσις μεταξύ της Θείας Σοφίας, η οποία μας έρχεται δια της παραδόσεως της Θεοσοφίας και της Θείας Σοφίας, την οποίαν φέρει ο Κρισναμούρτι.

Μόνον όσοι δεν είδον ακόμη το Τέρμα των, συζητούν και προσπαθούν να εύρουν επιχειρήματα. Μόνον όσοι ανέλαβον διάφορα έργα, όχι διότι έβλεπον το Τέρμα δια μέσου αυτών, αλλά διότι επίστευον απλώς ότι τα έργα αυτά τα εξήτουν οι Διδάσκαλοι, ευρίσκονται σήμερον κλονισμένοι όπως το καλάμι από τον άνεμον. Εκείνοι, οι οποίοι είδον το Τέρμα, δεν είχαν πάντοτε, παρά μίαν μόνον σκέψιν, έν συναίσθημα, μίαν ενέργειαν:

Πώς να γίνουν έν με την Ζωή, αφού δεν υπάρχει τίποτε παρά Μία Ζωή- «Μία άνευ ετέρας». Δι'εκείνους, οι οποίοι δι'οποιασδήποτε οδού, έχουν ιδή πλέον το Τέρμα των, ο Κρισναμούρτι είναι πράγματι ο κομιστής «ευαγγελίου μεγάλης χαράς».

Δεν πρέπει να κρίνης τα πράγματα από τη φαινομενική τους αξία.

Από τα «Πόδια του Διδασκάλου» Κρισναμούρτι

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Ο ΜΕΝΚΙΟΣ είπε: Όλοι οι άνθρωποι έχουν εκείνη τη καρδιά που όταν βλέπουν τον άλλον να υποφέρει, υποφέρουν και αυτοί. Οι αρχαίοι βασιλείς είχαν αυτή την καρδιά. Όταν έβλεπαν τους ανθρώπους να υποφέρουν, υπέφεραν κι' αυτοί.

Γι' αυτό, οι εν λόγω Βασιλείς διοικούσαν μία κυβέρνηση η οποία, όταν έβλεπε τους ανθρώπους να υποφέρουν, υπέφερε κι' αυτή. Με μία καρδιά σαν αυτή μπορούσαν να κυβερνήσουν την αυτοκρατορία σαν να ήταν κάτι που το περιέστρεφαν στην παλάμη του χεριού τους.

Ποιό είναι το θεμέλιο του έμφυτου ανθρώπινου αισθήματος για τους άλλους;

Η καρδιά που συμπονάει.

Ποιό είναι το θεμέλιο της δεσμεύσεως στο κοινό καλό;

Η καρδιά που απωθείται από την ανηθικότητα.

Ποιό είναι το θεμέλιο του θεσμού για τις κοινωνικές και θρησκευτικές μορφές;

Η καρδιά που είναι πρόθυμη να πειθαρχεί. Και ποιό είναι το θεμέλιο για μια προοδευτική παιδεία; Η καρδιά που μπορεί να ξεχωρίσει το αληθές απ' το ψευδές.

Οι άνθρωποι έχουν τα τέσσερα αυτά θεμέλια όπως τα τέσσερα μέλη του σώματός τους.

Ο άνθρωπος που λέει ότι δεν μπορεί να τα εφαρμόσει αυτό-αποκαλείται ένας εγκληματίας.

Ο άνθρωπος που λέει ότι ο κυβερνήτης δεν μπορεί να τα εφαρμόσει αποκαλεί τον κυβερνήτη έναν εγκληματία.

Ο καθένας έχει τα τέσσερα αυτά θεμέλια στον εαυτό του. Εάν τα τέσσερα αυτά θεμέλια μπορούν να τοποθετηθούν σε μία ευρεία κλίμακα, θα είναι σαν μία εκχυλίζουσα πηγή. Εάν γεμισθούν (τα θεμέλια αυτά) καταλλήλως, θα είναι αρκετό για να δημιουργηθεί και διαφυλαχθεί η παγκόσμια τάξις. Εάν μείνουν ανεκπλήρωτα, θα είναι αδύνατο για έναν άνθρωπο να φροντίσει τον πατέρα και την μητέρα του.

(Μένκιος, μεγάλος κινέζος
Φιλόσοφος του 4ου ΠΧ αιώνα)

Στο μίσος να αποκρίνεσθε με αγάπη.

Λάο – Τσέ

Όποιος εταπείνωσε τον εαυτό του, αυτός θα εξυψωθεί. Όποιος εξύψωσε τον εαυτό του, αυτός θα καταπέσει. Για τούτο ο σοφός κλίνει στην απλότητα και είναι παράδειγμα σε όλους τους ανθρώπους. Δεν είναι επιδεικτικός για τούτο και λάμπει. Δεν είναι εγωιστικός, για τούτο και υμνείται. Όποιος επιδοκνύει τον εαυτό του, δεν ακτινοβολεί. Όποιος επιδοκιμάζει τον εαυτό του, δεν εκτιμάται. Η αυτοπροβολή δεν δίνει αξία.

Λάο Τσέ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βουκουρεστίου 25, ΤΗΛ. 2103620702, 2103610961 - FAX 2103620702

ΑΠΡΙΛΙΟΣ – ΜΑΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2003-03-13

Είσοδος Ελευθέρα – Ωρα 8μμ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1 ΤΡΙΤΗ,	ΗΛΙΟΣ,	Μαρία Τομπούλογλου :
Η Ερμητική παράδοση
3 Πέμπτη,	ΑΡΤΕΜΙΣ,	Κρ. Ιωαννίδου:
Το δένδρο της ζωής στις εσωτερικές παραδόσεις.
4 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ,	Γ.Γιανναδάκης:
Η πλάνη κατά του Κρισναμούρτι.
7 Δευτέρα	Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ,	Ιφ. Κασταμονίτη:
Ιερή Αρχιτεκτονική των Ναών (μέρος 2ον)
8 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ,	Ηρώ Ζάραγκα:
« Μέτρον – Ισορροπία»
10 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ,	Γ.Σιβρής:
Μια εις βάθος έρευνα των νόμων του
κάρμα και της μετενσάρκωσης (μέρος 6ον)
15 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ,	Θεοδ. Καφετζόπουλος:
Η εσωτερική ερμηνεία της γενέσεως
από το Φαμπρ ντ'Ολιβέ
17 Πέμπτη,	ΑΡΤΕΜΙΣ,	Χ.Καμαρωτάκης:
Το εσωτερικό νόημα της εορτής του Πάσχα.
18 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ,	Σπ. Ντζιώρας:
Η αριθμολογία των Πυθαγορείων.
21 Δευτέρα	Κ.ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ	Κων. Γρηγοριάδης:
Περί ψυχής.

ΜΑΪΟΣ

5 Δευτέρα	Κ.ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ	Ιφ.Κασταμονίτη:
Ο συμβολισμός της Μαντάλα.
6 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Γ. Σιβρής: Το φιλοσοφικό πρόσωπο
του Μαχάτμα Γκάντι (μέρος 3ον)

8 Πέμπτη	ΕΟΡΤΗ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ	
9 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Μαρία Μελισσαροπούλου: Κρισναμούρτι
13 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Μαρία Τομπούλογλου: Ανατολικές μέθοδοι – δυτικά σώματα
15 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ,	Γ.Σιβρής: Μία εις βάθος έρευνα των νόμων του Κάρμα και της μετενσάρκωσης (μέρος 7ον)
16 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ,		Ηρώ Ζάραγκα: Διατί «ΙΛΙΟΣ»;
19 Δευτέρα	Κ.ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κρ. Ιωαννίδου:	Πράξνα Παραμίτα (μέρος 3ον)
20 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Ιφ. Κασταμονίτη: Αναζητώντας την Σαμπάλα
22 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ,	Κρ.Ιωαννίδου: Η Δικαιοσύνη κατά την εσωτερική Διδασκαλία
23 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ,		Γ. Μπόλλας : « Ο Ήλιος».
27 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Κρ. Ιωαννίδου: Φιλοσοφία του Κουμφούκιου.
29 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ,	Κυρ.Αντωνίου : Περί Αριθμοσοφίας (ένας από τους κλάδους της εσωτερικής επιστήμης).
30 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ,		Θ. Μανσόλας: Σκέψεις για την έννοια της αλήθειας.

ΙΟΥΝΙΟΣ

2 Δευτέρα	Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. Γρηγοριάδης:	Ο εορτασμός των Ηλιοστασιών
3 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Συζήτηση
5 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ-ΑΠΟΛΛΩΝ, Κοινή συνεδρία με συζήτηση επί στρογγυλής τραπέζης με θέμα: Το υπαρξιακό πρόβλημα του ανθρώπου.	
6 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ,	Θ. Κατσιφής:	Γκουρτζίεφ – Το εννεάγραμμα.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30 - 1, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως αποστείλλετε με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τραπεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βουκουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη
Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας
Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς
Λαμία: Γ. Μοντάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Ναύπλιο: Χαρ. Μπάρακλης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος:
Αθην. Παπαδόπουλος
Γρ. Αυξεντίου 29
Μέγαρο Δίπα 456
Τ.Τ. 6021, Λάρνακα
Τηλ. 0465-4511 (Οικίας)

Στις 13/12/2002 η συνδρομήτρια του Ιλισού
Κατίνα Χατζηδημητρίου μετέβη σε φωτεινότερους
κόσμους. Το περιοδικό εκφράζει στην οικογένειά της
θερμά συλληπητήρια.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ

(χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες αξίας άνω των 40,00 €)

- Μετενσάρκωση (Παπύς)	10,50
- Η Ζωή μετά τον Θάνατο (Άννυ Μπέζαντ)	09,00
- Εισαγωγή στην Επιστήμη του Αποκρυφισμού* (Τζουλιάνο Κρέμμετς)	06,50
- Τσάκρα. Οι Πύλες της Ψυχής προς τους Αόρατους κόσμους (Κ. Λεντιμπίτερ)	12,00
- Τα Αόρατα Σώματα του Ανθρώπου και οι Απεικονίσεις τους (Κ. Λεντιμπίτερ)	20,50
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Α' (Ροζέρ ντε Πεν)	12,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Β' (Ροζέρ ντε Πεν)	13,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Γ' (Ροζέρ ντε Πεν)	15,00
- Ανώνυμη Αδελφότητα (Στέργου Χρούση)	08,00
- Μύστης κατά την τάξη Μελχισεδέκ (Στέργου Χρούση)	16,00
- Το Βιβλίο του Ενώχ (Πέτρου Γράβιγγερ)	07,00
- Διδασκαλίες Δρυίδων (Υβ Μπερτού)	09,00
- Το Κρυμμένο Νόημα του Τεκτονισμού* (Γ. Γουϊλμχερστ)	10,00
- Η Μυστική Ιστορία του Τεκτονισμού (Κ. Λεντιμπίτερ)	13,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Μαθητού (Όσβαλντ Βιρτ)	15,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Εταίρου (Όσβαλντ Βιρτ)	14,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Διδασκάλου (Όσβαλντ Βιρτ)	19,00
- Τι οφείλει να γνωρίζει ο Διδάσκαλος Τέκτον* (Παπύς)	07,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεσχεμένου Σκωτικού Τύπου. (Morals and Dogma) Α' (Α. Pike)	23,00
- Αριθμημένη Πολυτελής Έκδοση (Morals and Dogma) Α' (Α. Pike)	43,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεσχεμένου Σκωτικού Τύπου. (Morals and Dogma) Β' (Α. Pike)	14,00
- Αριθμημένη Πολυτελής Έκδοση (Morals and Dogma) Β' (Α. Pike)	32,00
- Τεκτονικόν Μουσείο (No 16) (Πέτρου Γράβιγγερ)	15,00
- Θεμέλια Βασιλικής Τέχνης & Τεκτονικά Ομιλία (Πέτρου Γράβιγγερ) ..	15,00
- Δια την Κατάρτισιν του Μαθητού Τέκτονος (Ιωάννου Α. Βασιλή)	10,00
- Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο (Ανδρέα Χρ. Ριζόπουλου)	21,00
- Οι Τέκτονες του 1821 (Ανδρέα Χρ. Ριζόπουλου)	12,00
- Η Ερμητική Παράδοση στον Ελευθεροτεκτονισμό.* (Αρχαίος και Αρχέγονος Ανατολικός Τύπος του Μίσρα(γ)ιμ και Μέμφιδος (Sebastiano Caracciolo 33o 90o 97o)	10,50
- Κάιν (Λόρδου Βύρωνος). Μεταφυσικά Σχόλια Φάμπρ ντ' Ολιβέ	43,00
- Τα Ιερά Μυστήρια των Μάγια και των Κίτσε και η σχέση τους με τα Ιερά Μυστήρια της Αιγύπτου, της Ελλάδας, της Χαλδαίας και της Ινδίας ή Ο Ελευθεροτεκτονισμός σε χρόνους προγενέστερους του Νουού του Σολομώντος* (Αύγουστος Λε Πλονζόν)	11,00
- Το Μέγα Απόρρητο Α' (Η Βασιλική Τέχνη) (Ελιφάς Λευί)	10,00
- Το Μέγα Απόρρητο Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ελιφάς Λευί) ..	13,00
- Η Ιστορία της Μαγείας. Α' (Ελιφάς Λευί). Μετάφραση Π. Γράβιγγερ	17,00
- Η Ιστορία της Μαγείας. Β' (Ελιφάς Λευί). Μετάφραση Π. Γράβιγγερ ..	14,00
- Δόγμα της Υψηλής Μαγείας (Ελιφάς Λευί). Μετάφραση Π. Γράβιγγερ ..	18,00

- Τυπικό της Υψηλής Μαγείας (Ελιφάς Λευί) . Μετάφραση Π. Γράβιγγερ .	18,00
- Το Βιβλίο των Σοφών (Ελιφάς Λευί)	11,00
- Η Βίβλος της Ελευθερίας* (Ελιφάς Λευί)	11,00
- Η Ερμητική και Καμπαλιστική Ερμηνεία του Οράματος του Ιεζεκιήλ* (Ελιφάς Λευί)	09,00
- Η Ερμητική και Καμπαλιστική Ερμηνεία της Αποκαλύψεως του Ιωάννου* (Ελιφάς Λευί)	09,00
- Η Απόκρυφος Εξέλιξις της Ανθρωπότητας (Κ. Ζιναραζαντάζα)	18,00
- Οι Διδάσκαλοι και η Ατραπός (Κ. Λεντμπήτερ)	24,00
- Πραγματεία επί των Αποκρύφων Επιστημών (Παπύς)	21,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Α' (Σ. ντε Γκουαϊτά)	22,00
- Οι Λοξασίες και οι Τελετουργίες των αποκρύφων Οργανώσεων* (Φάκελλος Μαγεία) (Μισέλ Μονρώ)	10,00
- Πως θα καταπολεμήσουμε την Βασκανία και τις Αρνητικές Δυνάμεις (Παπύς)	06,00
- Ο Παράκελσος και η ουσία της Διδασκαλίας του (Φρ. Χάρτμανν)	17,00
- Αναζητώντας τους Ροδόσταυρους (Φραντς Χάρτμανν)	11,00
- Για το Ερυθρό Ρόδο και τον Χρυσό Σταυρό* (Ερμητισμός, Αλχημεία και Μυητικά Τάγματα) (Ζ. Π. Τζιονντισέλι Ντε Κρεσσάκ - Μπασελερί)	11,00
- Αυτοκυριαρχία και Πεπρωμένο με τους Κύκλους της ζωής (Χ. Σ. Λιούις)	15,00
- Η Μυστικιστική ζωή του Ιησού (Χ. Σ. Λιούις)	15,00
- Προσευχές από όλο τον κόσμο (Μάνυ Τσίλαρ)	07,00
- ECCE HOMO (Λουί Κλωντ ντε Σαιν Μαρτέν)	07,00
- Ο Εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων (Ε. Π. Μπλαβάτσκι)	07,00
- Ο Θρύλος του Τέταρτου Μάγου (Χένρυ Βαν Ντάικ)	04,00
- Η μικρή Γιόγκα της καθημερινότητας (Κ. Δεσεφάνου)	08,00
- Πρόταση για μια υγιεινή διατροφή (Κ. Δεσεφάνου)	08,00
- Μέγα Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό (Τζων Πίκερινγκ)	50,00
- Αφίσα "Ροδόσταυρικός Πίνακας του Ερμητισμού και της Αλχημείας"	10,20
- 7 Γκραβούρες του Ραφαήλ Σάντι (Πολυτελής Έκδοση)	73,00

τα βιβλία με * ανήκαν στις εκδόσει Aldebaran

Ονοματεπώνυμο Τηλέφωνο
Οδός Αρ. Πόλη Τ.Κ.
(1.250)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 51134, 145 10 Κηφισιά

Τηλ.: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513

<http://tetraktys.cjb.net>

e-mail: tetrakty@otenet.gr

ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ
«ΚΑΪΝ»
ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΦΑΜΠΡ ΝΤ' ΟΛΙΒΕ

Ο «Κάϊν» του Λόρδου Βύρωνος υπήρξε ένα δραματουργικό έργο, σχεδόν ανατρεπτικό, και προκάλεσε ποικίλα σχόλια στην εποχή του. Ο Φάμπρ ντ' Ολιβέ σχολιάζει με έναν μεγαλειώδη μεταφυσικό τρόπο τους στίχους του ποιήματος αυτού.

- Ο Φαμπρ ντ' Ολιβέ και ο Τεκτονικός Τύπος της Ουρανίου Γεωργίας.
 - Η Πυθαγόρειος Μήσή του και η φιλοσοφική ανάπτυξη του Πυθαγορείου θεωρήματος.
- Ιστορικές αναφορές που επεξηγούν γιατί το κλειδί της εσωτερικής ερμηνείας της Γενέσεως της Παλαιάς Διαθήκης έχει χαθεί.
- Η απόκρυψη του εσωτερικού νοήματος της Γενέσεως από τους Εσσιائيούς και η σκόπιμη παράφρασή της.
 - Ο ντ' Ολιβέ ερμηνεύει την Γένεση με βάση το τριπλό νόημα των ιερογλυφικών που κληροδότησε ο Μωυσής ως ιερέυς του Οσίριδος.
- Τα ονόματα Αδάμ, Εύα, Κάϊν, Άβελ, Σηθ κ.λ.π., δεν αποτελούν ιστορικά πρόσωπα αλλά συμπαντικές Αρχές και Ιδιότητες που εξελίσσονται σταδιακά εντός του Σύμπαντος (Μακρόκοσμος) και εντός του Ανθρώπου (Μικρόκοσμος).
- Η εισδοχή του Λόρδου Βύρωνος στους Καρμπονάρους και η μήσησίς του στον Τεκτονισμό.
- Ο ντ' Ολιβέ αντιτίθεται στον «Κάϊν» του Βύρωνος όχι σε λογοτεχνικό αλλά σε φιλοσοφικό και εσωτερικό επίπεδο.
 - Ο Κάϊν και ο Άβελ αποτελούν αντίστοιχα την επεκτατική και την συσταλτική δύναμη του Σύμπαντος. Η πρώτη υπερισχύει καταπνίγοντας πρόσκαιρα την δεύτερη για να δημιουργήσει τις μορφές.
- Η εσωτερική ερμηνεία της πτώσεως του Αδάμ και του πειρασμού της Εύας από τον Όφι.

Τιμή 43€. Το Βιβλίο σας το αποστέλλουμε χωρίς έξοδα αποστολής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά
Τηλέφωνο: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513
<http://tetraktys.cjb.net> e-mail: tetrakty@otenet.gr